

**PROGRAM
HOSPODÁRSKEHO
A SOCIÁLNEHO
ROZVOJA OBCE
ZÁBIEDOVO NA ROKY
2024 – 2031**

Obsah

Úvod	3
Časť 1: Analytická časť	5
1.1 Základné charakteristiky	5
1.2 Demografia	9
1.3 Hospodárstvo	13
1.4 Občianska vybavenosť a sociálna infraštruktúra	17
1.5 Technická infraštruktúra	18
1.6 Kultúra, šport, cestovný ruch	19
1.7 Príroda a životné prostredie	23
1.8 Samospráva a rozpočet obce	28
SWOT analýza	31
Časť 2: Strategická časť	33
2.1 Vízia obce Zábiedovo	34
2.2 Rozvojová stratégia obce Zábiedovo v štruktúrovanej podobe	35
Časť 3: Programová časť	39
3.1 Prehľad opatrení, projektov a aktivít podľa oblasti	41
3.2 Ukazovatele úspešnosti naplňovania stratégie	47
Časť 4: Realizačná časť	53
4.1 Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie realizácie PHSR	53
4.2 Systém monitorovania, hodnotenia a aktualizácie PHSR	54
4.3 Komunikačná stratégia PHSR	58
4.4 Akčný plán PHSR obce Zábiedovo	59
Časť 5: Finančná časť	61
5.1 Indikatívny rozpočet - sumarizácia	61
5.2 Model viaczdrojového financovania jednotlivých opatrení	61
Záver	63
Členovia pracovných komisií	64

Úvod

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja, spolu s územným plánom, je základným a kľúčovým dokumentom pre riadenie samosprávy, ktorý vychádza z poznania situácie a konkrétnych potrieb obyvateľov, podnikateľov, záujmových skupín a ďalších subjektov v území, formuluje svoju predstavu o budúcnosti spolu s činnosťami a projektmi na jej zabezpečenie. PHSR sa spracováva spravidla na 7 rokov s dlhodobým výhľadom na 10 – 14 rokov. PHSR koncepčne, systémovo analyzuje a určuje budúcnosť rozvoja spolu s činnosťami, investičnými projektmi so zdrojovým krytím na jej zabezpečenie. Vytvára rámec, ktorého naplnenie bude zárukou, že PHSR nebude zbytočne rozsiahlym a len popisným zoznamom nereálnych zámerov (zoznamom vecí, na ktoré obec nemá peniaze), ale skutočným strategickým rozvojovým dokumentom s cieľom dosiahnuť rast životnej úrovne na konkrétnom území.

Dokument Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja (PHSR) obce Zábiedovo je základným dokumentom, ktorým sa samospráva obce pri výkone svojej činnosti stará o všestranný rozvoj svojho územia a o potreby svojich obyvateľov.

Programom hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Zábiedovo sa uskutočňuje podpora regionálneho rozvoja na miestnej úrovni s dôrazom na sociálnu, ekonomickú a environmentálnu sféru. Je to program cielených opatrení, navrhnutý pre oživenie sociálneho, ekonomického a environmentálneho rozvoja obce, ktorý na základe výsledkov ročného hodnotenia bude priebežne aktualizovaný a doplňovaný.

PHSR obce je previazaný so Strategickým programom EÚ na roky 2024 -2029, implementačným dokumentom Slovensko 2023, ako aj s Národnou stratégiou regionálneho rozvoja SR, Programom hospodárskeho a sociálneho rozvoja Žilinského samosprávneho kraja a Územným plánom Žilinského samosprávneho kraja.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Zábiedovo bol vytvorený partnerstvom hlavných aktérov územia. K príprave PHSR v obci boli zriadené aj pracovné skupiny pre jednotlivé prioritné oblasti (hospodárska oblasť, sociálna oblasť, environmentálna oblasť).

Pracovné skupiny pre spracovanie PHSR:

- Hospodárska:
- Sociálna:
- Environmentálna:

Príležitosť vstupu do programovacieho procesu dostali všetci obyvatelia obce vrátane podnikateľských subjektov, organizácií a inštitúcií z obce.

Zapojenie verejnosti a komunikácia s verejnosťou:

- Dotazníkový prieskum pre občanov (online, písomne)
- Dotazníkový prieskum pre podnikateľov (online, písomne)
- Zverejňovanie informácií o jednotlivých spracovaných častiach PHSR s možnosťou zasielania pripomienok na webovej stránke obce
- Prerokovanie PHSR, resp. jednotlivých kapitol PHSR na pracovných skupinách, na rokovaníach obecného zastupiteľstva a využitie poznatkov a spätnej väzby pri príprave Koncepcie práce s mládežou a rokovaníach so zástupcami mládežníckeho parlamentu obce t. j. Rady zábiedovskej mládeže.

Hlavička dokumentu PHSR

Názov:	Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Zábiedovo na roky 2024 – 2031
Územné vymedzenie:	Obec Zábiedovo (Žilinský kraj, okres Tvrdošín)
Územný plán obce schválený:	áno
Dátum schválenia PHSR:	19.09.2024
Dátum platnosti:	09/2024 – 12/2031
Verzia:	1.1
Publikovaný verejne:	www.zabiedovo.sk

Harmonogram spracovania PHSR

Harmonogram spracovania PHSR – rok 2023-2024												
Termín	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V
Úvod												
Analytická časť												
Strategická časť												
Programová časť												
Realizačná časť												
Finančná časť												
Záver												

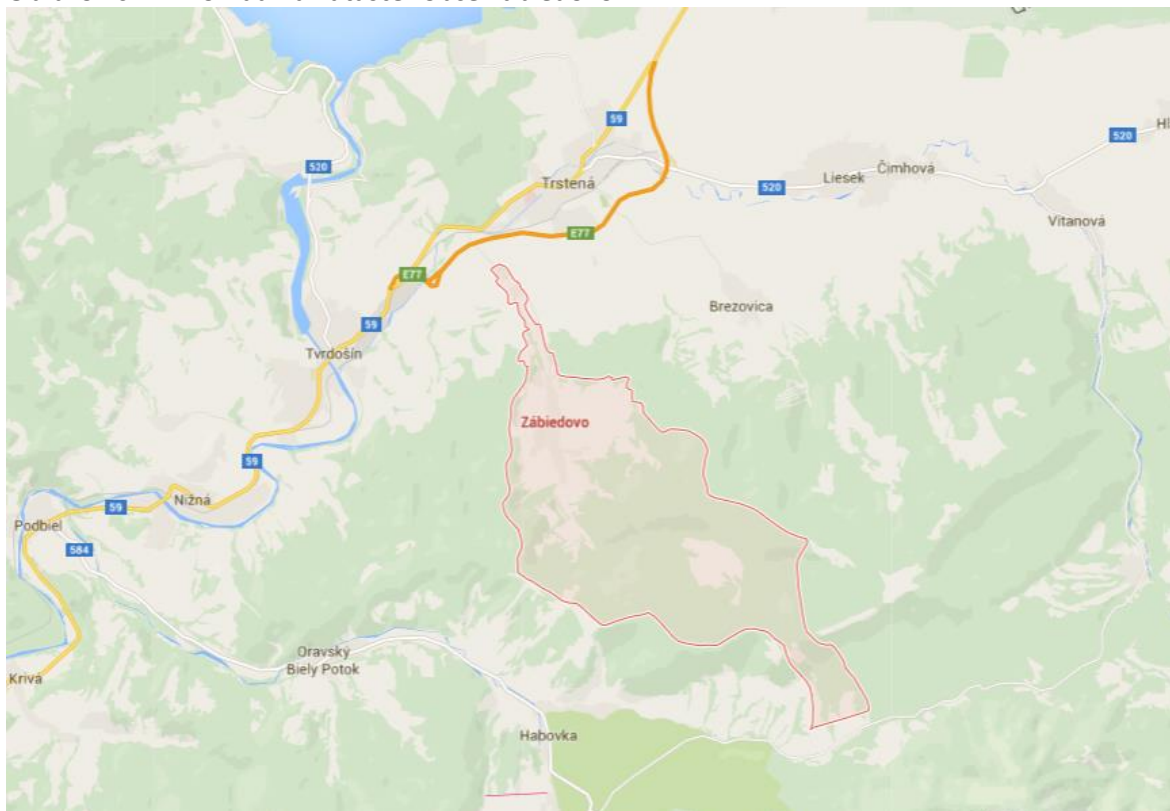
Časť 1: Analytická časť

1.1 Základné charakteristiky

Poloha:

Obec Zábiedovo sa nachádza v okrese Tvrdošín s prístupom od cesty medzi mestami Trstená a Tvrdošín smerom na juhojuhovýchod. Kataster obce leží v Skorušinských vrchoch v povodí potoka Zábiedovčiek. Obec susedí na východe s obcou Brezovica, na juhu s obcou Habovka, na západe a severozápade s mestom Tvrdošín a na severe a severovýchode s mestom Trstená. Súčasťou obce je aj kedysi samostatná osada Hámričky, ktorá vznikla so železnými hámrami v roku 1607 a od r. 1870 je pripojená k Zábiedovu.

Obrázok č. 1 – Pohľad na kataster obce Zábiedovo

Zdroj: www.google.sk/maps

Administratívne a územné začlenenie:

Názov obce:	Zábiedovo
Názov okresu:	Tvrdošín
Názov kraja:	Žilinský
Štatút:	obec
Kód obce:	510190
Kód katastrálneho územia:	871648

Tabuľka 1 - Výmera územia obce Zábiedovo (v m²)

Výmera územia obce Zábiedovo (v m ²)	
Celková výmera územia obce	17 973 994
Poľnohospodárska pôda - spolu	7 863 247
Orná pôda	115 577
Záhrada	67 153
Trvalé trávne porasty	7 680 517
Nepoľnohospodárska plocha - spolu	10 110 747
Lesný pozemok	9 265 738
Vodná plocha	102 211
Zastavané plochy	495 930
Ostatná plocha	246 868

Zdroj: Webgis, 2024

Susediace katastre obce Zábiedovo:

- katastrálne územie Tvrdošín,
- katastrálne územie Trstená,
- katastrálne územie Brezovica,
- katastrálne územie Habovka.

Tabuľka 2 - Bytový fond Zábiedovo

Bytový fond Zábiedovo	Údaj
Prírastky bytov (vr. úz. zmien) - spolu	33
Úbytky bytov vr. úz. zmien - spolu	0
Stav bytov k 01.01.2021 spolu	269
Záhradné chaty, stav k 31. 12. 2023	0
Rekreačné chaty, stav k 31. 12. 2023	0
Stavby na individuálnu rekreáciu (záhradné a rekreačné chaty) k 31.12.2023	2
Garáže, stav k 31. 12. 2023	90

Zdroj: Štatistický úrad SR, MOŠ 2021, Evidencie z programu Dane a poplatky

Najbližšie významné sídelné štruktúry:

- mesto Trstená 6 km
- mesto Tvrdošín 7 km
- mesto Liptovský Mikuláš 62 km (cez Huty)
- mesto Dolný Kubín 39 km
- mesto Ružomberok 56 km
- mesto Martin 82 km
- mesto Žilina 91 km (cez Terchovú)

História obce:

Obec Zábiedovo vznikla v pustej oblasti a vo veľmi hustých lesoch na základe valaského práva. Názov obce je skomoleninou pôvodného názvu potoka pretekajúceho obcou, keďže v r. 1371 sa pri popise hraníc novozaloženej Trstenej spomína, že hraničná čiara od Tvrdošína ide „a flumine Zawoda“, čiže od Zábiedovského potoka.

Prvá písomná zmienka o obci pochádza z daňového súpisu v roku 1567. V tomto súpise sa uvádza, že „obyvatelia obce vyznali pod prisahou, že až posiaľ svojmu zemepánovi neplatili nijaké dávky ani neposkytovali roboty, pretože ich sloboda, daná a povolená ich zemepánom, nevypršala. Domy si začali stavať na pustých miestach a vo veľmi hustých lesoch. Miesto pluhu používajú motyky.“ Pritom je

známe a preukázané, že práve valaskí osídlenci mali takéto úľavy, lebo museli byť vždy pripravení so zbraňou chrániť územie svojho zemepána, teda severnú hranicu Oravského panstva, od nájazdov poľských družín. Valaský pôvod mali i názvy častí chotára – Črťaz, Nové diely, Grúnik, Suchý grúň, Príslop atď. Podľa zachovaných názvov rali boli zrekonštruované rodinné mená prvých osadníkov – Paško, Štec, Lebeda, Bartoš, Petro, Škrba, Kapka. Súčasný názov obce prešiel dlhým vývojom. Z histórie obce sú známe názvy – Zawydowo, Zavidovo, Zavidov, Zabido, Zábido, Zábidovo a od roku 1946 Zábiedovo. Od vzniku obce až do zavedenia tereziánskeho urbára v r. 1767 spravovali dedinu dediční šoltýsi s menami – Zawydowský, Zavidovský, Zábidovský, Mikula, Balvan atď. Neskôr bolo riadenie obce zverené voleným richtárom. Obyvatelia obce boli až do vynesenia zákonného článku IX. z roku 1848 o zrušení poddanstva v poddanskom pomere voči oravskému hradnému panstvu.

Súčasťou obce je aj bývalá osada Hámričky, ktorá vznikla v r. 1607. Založil ju na základe povolenia Juraja Thurzu na otvorenie železných hámrov Michal Hámerník, ktorý mal troch synov – Michala, Štefana a Gála. V roku 1614 povolil Juraj Thurzo Michalovi a Gálovi "hámernikom závadovským" odsťahovať sa z Hámričiek a založiť druhé hámre (Hámre pri Trstenej na Jelešni). V Hámričkách zostal ich stredný brat Štefan. Železnú rudu pre tunajšie hámre kopali vo vitanovskom katastri a v doline Bobrovca. Počas kuruckých bojov boli tunajšie hámre zničené. V roku 1686 sa píše: "Je tu dielňa na spracovanie železa, ľudovo hámér, ktorý je od čias litovského pustošenia opustený a budovy sú spálené." Hámorníctvu sa tu darilo len do polovice XVIII. storočia, potom sa osada premenila na obyčajnú roľnícku osadu. Názov Hámričky pochádza z roku 1870, predtým mala osada názvy "Hámry ad Zawidow", "Hamri ad Zabido", "Hámri", "Hámri ad Zábido". V roku 1696 mali Hámričky osevnú plochu na 5 prešporských meríc zrna. V roku 1715 je tu obsadená len 1/4 rale, osevnej plochy tu bolo na 42 korcov zrna, lúk na 3 vozy sena a žilo tu 7 rodín čiže približne 35 obyvateľov (v tom istom roku bolo v Zábiedove obsadených 6 rali, osevnej plochy bolo na 481 korcov zrna, lúk na 28 vozov sena a 46 gazdov, teda cca. 230 obyvateľov). V r.1828 tu bolo 14 domov, v ktorých žilo 70 ľudí. V roku 1850 bola zameraním zistená výmera Hámričiek, ktorá činila 207 katastrálnych jutár a 201 štvorcových siah (t.j. približne 120 ha). V roku 1870 tu žilo 59 obyvateľov v 9 domoch.

Osada Hámričky bola od svojho vzniku do roku 1696 počítaná k Zábiedovu, ale nepodliehala zábiedovským šoltýsom. Od r.1696 sa považuje za samostatnú osadu až do roku 1870, kedy bola opäť pripojená k obci Zábiedovo. Ako miestna časť obce Zábiedova potom existovali Hámričky až do začiatku 90-tych rokov XX. storočia, kedy boli administratívne pričlenené k obci Zábiedovo ako jej súčasť bez vlastného názvu. Záujem obyvateľov o zachovanie historického názvu, ktorý sa premietol do snahy vedenia obce, sa podarilo dotiahnuť do úspešného konca 1.1.2008, kedy bola opäť obnovená miestna časť obce Zábiedovo s názvom Hámričky. V roku 2014 tu žilo 45 obyvateľov v 14 domoch. V roku 2023 tu žilo 94 obyvateľov v 29 domoch.

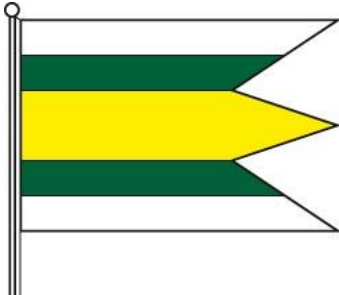

Symboly obce:

Erb obce: V zelenom štíte na striebornej (bielej) pažiti, pred dvomi striebornými (bielymi) ihličnatými stromami, zlatý (žltý) jeleň so striebornou (bielou) zbrojou (ratice a parožie). Erb je zapísaný v Heraldickom registri Slovenskej republiky pod signatúrou Z-11/93.

Vlajka obce: Obdĺžnik zakončený tromi cípmi po dĺžke rozdelený na tretiny, pričom strednú tretinu tvorí žltý pás zakončený cípom s rovnoramenným obojstranným skosom, ktorý je po oboch stranách lemovaný najskôr zeleným a potom bielym pásom, ktoré majú rovnakú šírku a spolu vytvárajú na oboch stranách zástavy cíp s jednostranným skosom smerujúcim od stredu k okraju zástavy.

Pečať obce: Medzi dvomi sústrednými kružnicami je v dolných dvoch tretinách ich obvodu kruhopis s textom "OBEC ZÁBIEDOVO". Vo vnútri menšej kružnice je na pažiti pred dvoma ihličnatými stromami jeleň. Parožie jeleňa aj koruny stromov prečnievajú v hornej tretine obvodu do priestoru medzi kružnicami.

1.2 Demografia

Rozhodujúcim rozvojovým faktorom každej vidieckej obce je obyvateľstvo. Z hľadiska počtu obyvateľov patrí obec Zábiedovo medzi stredne veľké obce s celkovým počtom do 1 000 obyvateľov (veľkostná kategória 500 – 999 obyvateľov).

Prehľad vývoja počtu obyvateľov obce je v nasledujúcej tabuľke.

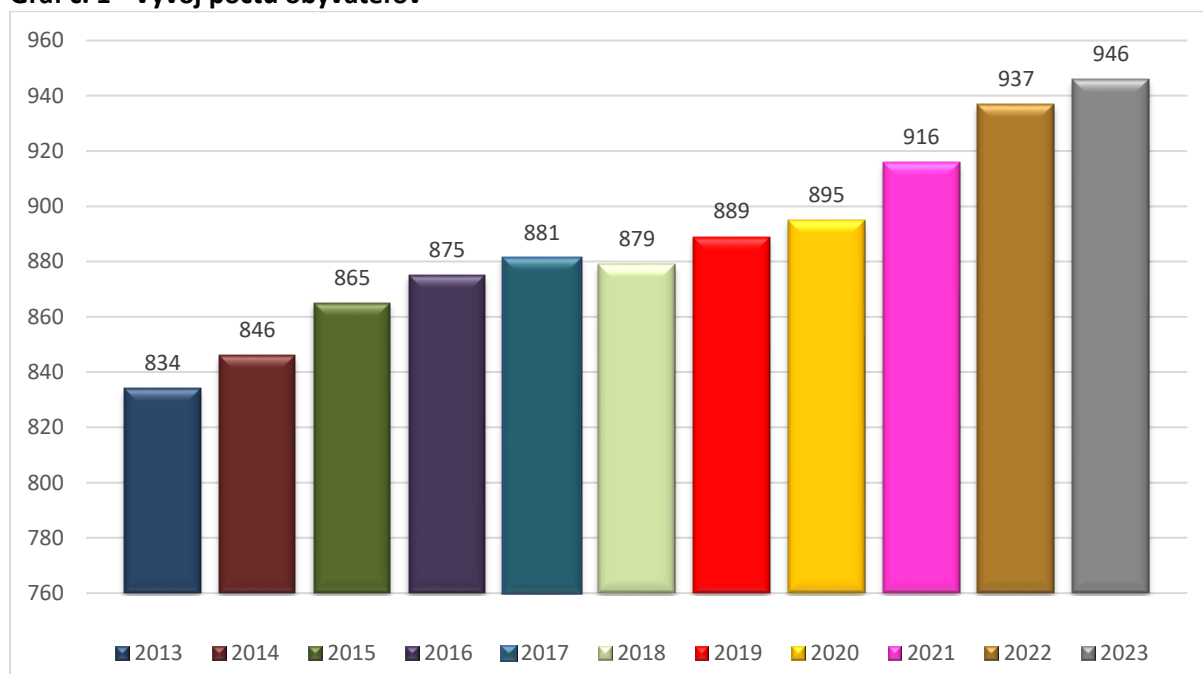
Tabuľka 3 - Obec Zábiedovo – Počet obyvateľov

Zábiedovo	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Počet obyvateľov	834	846	865	875	881	879	889	895	916	937	946

Zdroj: OcÚ Zábiedovo

Vývoj počtu obyvateľov

Graf č. 1 - Vývoj počtu obyvateľov

Z grafického znázornenie je zrejmé, že vývoj počtu obyvateľov obce Zábiedovo má v sledovanom období 2014 – 2017 stúpajúcu tendenciu a v roku 2017 bolo v obci 881 obyvateľov. V roku 2018 došlo k nepatrnému poklesu počtu obyvateľov. V rokoch 2018 – 2024 počet obyvateľov opäť stúpil. Od roku 2014 kedy predstavoval počet obyvateľov 846, nastáva postupný nárast počtu obyvateľov až na úroveň 946 obyvateľov v roku 2023 (+ 100 obyvateľov).

Prirodzený prírastok – migrácia obyvateľstva

Najviac detí sa v obci narodilo v rokoch 2014, 2019 a 2021. Naopak najnižšia pôrodnosť bola zaznamenaná v rokoch 2016 a 2022. Najväčší prirodzený prírastok obyvateľstva dosiahla obec v rokoch 2014 a 2021. Celkový prírastok obyvateľstva bol najnižší v rokoch 2013 a 2018. Naopak najvyšší celkový prírastok dosiahla obec v rokoch 2021 a 2022.

Tabuľka 4 - Obec Zábiedovo – Prehľad stavu a pohybu obyvateľstva

Zábiedovo	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Narodení	12	16	10	9	13	12	17	13	19	7	12
Zomretí	9	6	5	6	10	8	11	5	6	9	7
Prírodný prírastok obyvateľstva	3	10	5	3	3	4	6	8	13	-2	5
Prisťahovaní na trvalý pobyt	20	11	20	16	6	4	23	21	18	35	11
Vysťahovaní z trvalého pobytu	20	9	6	9	3	10	19	23	10	12	7
Migračné saldo	0	2	14	7	3	-6	4	-2	8	23	4
Celkový prírastok obyvateľstva	3	12	19	10	6	-2	10	6	21	21	9
Počet obyvateľov obce	834	846	865	875	881	879	889	895	916	937	946

Zdroj: OcÚ Zábiedovo

Počet obyvateľov obce	812	825	842	853	858	856	868	874	921	942	952*
------------------------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	-------------

Zdroj: Štatistický úrad SR

*Poznámka: počet obyvateľov vedený v evidencii obyvateľov obce a v záznamoch Štatistického úradu je rozdielny. Pri sčítaní obyvateľstva v roku 2021 boli po komunikácii obce a ŠÚ SR odstránené chyby v evidencii ŠÚ SR. V ďalších častiach PHSR sú používané údaje Štatistického úradu.

Veková štruktúra obyvateľstva

Veková štruktúra obyvateľstva sa sleduje aj podľa produktívnych vekových skupín. Pri tejto štruktúre môžeme obyvateľstvo rozdeliť do troch základných skupín:

- predproduktívny vek (0 – 14 rokov),
- produktívny vek (15 – 64),
- poproduktívny vek (65+).

Tabuľka 5 - Veková štruktúra obyvateľstva obce Zábiedovo

Veková štruktúra obyvateľstva obce (rok 2023)					
Muži		Ženy		Spolu	
Predproduktívny vek (0 – 14 rokov)	113	Predproduktívny vek (0 – 14 rokov)	106	Celkom (muži + ženy):	219
Produktívny vek (15 – 64 rokov)	303	Produktívny vek (15 – 64 rokov)	306		609
Poproduktívny vek (65+)	47	Poproduktívny vek (65+)	77		124
Spolu:	463	Spolu	489		952

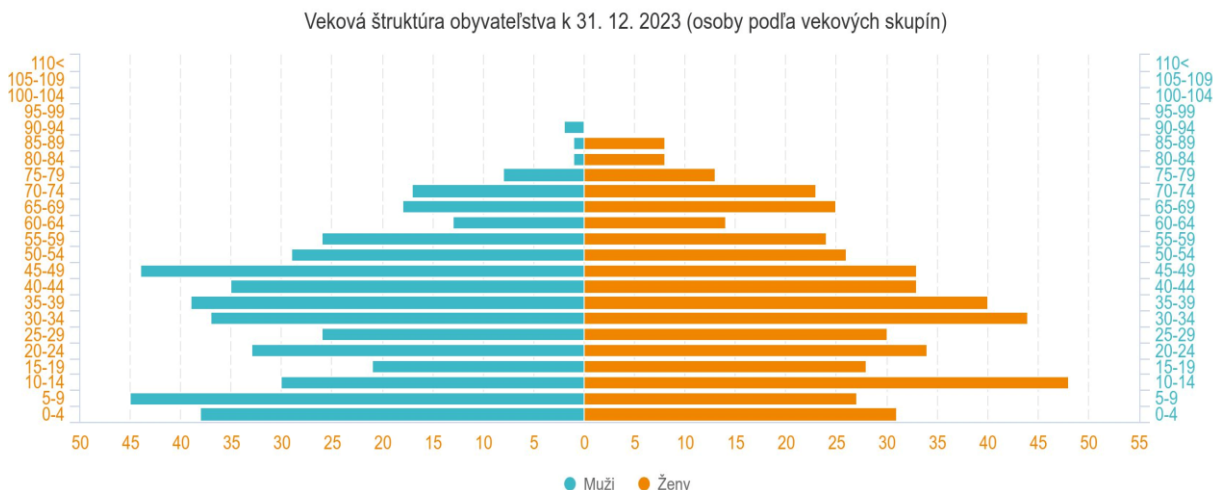
Zdroj: Štatistický úrad SR.

Najviac obyvateľov je zastúpených v skupine produktívneho veku, celkovo 609 obyvateľov obce, čo predstavuje 63,97 % z celkového počtu obyvateľov. Nasleduje skupina predproduktívneho veku, s počtom 219 občanov, čo predstavuje 23 % všetkých obyvateľov obce. Poslednou zastúpenou

skupinou sú obyvatelia v poproduktívnom veku s počtom 124 občanov, čo predstavuje 13,03 % obyvateľov obce Zábiedovo.

Graf 2 - Veková pyramída obce Zábiedovo (2023)

Zdroj: Štatistický úrad SR

Vzdelanostná úroveň obyvateľstva:

Z hľadiska vzdelanostnej úrovne je v obci najviac zastúpené obyvateľstvo so základným vzdelaním (23,11 %) a so stredným odborným vzdelaním bez maturity (23,11%). Za nimi nasledujú obyvatelia bez školského vzdelania spolu 16,44 %. Úplné stredné odborné vzdelanie (s maturitou) má 10 % obyvateľov, úplné stredné učňovské (s maturitou) má 8,33 % obyvateľov a vyššie odborné vzdelanie má 4 % obyvateľov. Naopak pri 0,22 % obyvateľov nebolo zistené ich vzdelanie, u 0,56% obyvateľov je uvedená informácia označená ako dôverná. Vysokoškolské vzdelanie má 8 % obyvateľov.

Tabuľka 6 - Najvyššie dosiahnuté vzdelanie

Najvyššie dosiahnuté vzdelanie	Pohlavie		Spolu
	muži	ženy	
Zábiedovo			
Základné	80	128	208
Učňovské (bez maturity)	7	7	14
Stredné odborné (bez maturity)	130	78	208
Úplné stredné učňovské (s maturitou)	46	29	75
Úplné stredné odborné (s maturitou)	37	53	90
Úplné stredné všeobecné	9	33	42
Vyššie odborné vzdelanie	20	16	36
Vysokoškolské bakalárske	1	7	8
Vysokoškolské magisterské, inžinierske, doktorské	17	46	63
Vysokoškolské doktorandské	1	0	1
Vysokoškolské spolu	19	53	72
Bez školského vzdelania	81	67	148
Nezistené	2	0	2
Dôverné	2	3	5
Úhrn	433	467	900

Zdroj: Štatistický úrad SR, SODB 2021

Základné	23,11 %
Bez školského vzdelania	16,44 %
Stredné odborné (bez maturity)	23,11 %
Úplné stredné odborné (s maturitou)	10,00 %
Učňovské (bez maturity)	1,56 %
Vysokoškolské spolu	8,00 %
Úplné stredné učňovské (s maturitou)	8,33 %
Úplné stredné všeobecné	4,67 %
Vyššie odborné vzdelanie	4,00 %
Nezistené	0,22 %
Dôverné	0,56 %

Tabuľka 7 - Obyvateľstvo podľa pohlavia a národnosti – obec Zábiedovo

Národnosť	Muži	Ženy	Spolu
Slovenská	430	462	892
Poľská	1	4	5
Iná	1	1	2
Nezistená	1	0	1
Spolu	433	467	900

Zdroj: Štatistický úrad SR, SODB 2021

Z hľadiska národnostného zloženia je obyvateľstvo obce heterogénne. V obci žijú podľa sčítania obyvateľov občania slovenskej, poľskej a 2 občania inej a 1 občan nezistenej národnosti. Podľa SODB 2021 sa cca 99,11 % obyvateľstva obce hlásilo k slovenskej národnosti, 0,55 % k poľskej národnosti, 0,22 % k inej národnosti. Občanov s nezistenou národnosťou bolo v obci 0,11 %.

Tabuľka 8 - Obyvateľstvo podľa pohlavia a náboženského vyznania – obec Zábiedovo

Náboženské vyznanie	Muži	Ženy	Spolu
Rímskokatolícka cirkev	406	442	848
Evanjelická cirkev augsburského vyznania	1	1	2
Gréckokatolícka cirkev	0	2	2
Kresťanské zbory	0	3	3
Bez vyznania	19	16	35
Nezistené	3	2	5
Dôverné	4	1	5
Spolu	43	467	900

Zdroj: Štatistický úrad SR, SODB 2021

Podľa údajov zo SODB 2021 z hľadiska náboženského vyznania obyvateľstva dominujú v obci obyvatelia, ktorí sa hlásia k rímskokatolíckej cirkvi (tvoria 94,22 % obyvateľstva obce). K evanjelickej cirkvi augsburského vyznania sa hlásia 2 (0,22 %), ku gréckokatolíckej cirkvi sa hlásia 2 (0,22 %), ku kresťanským zborm sa hlásia 3 (0,33%) a 35 osôb (3,89 %) je bez náboženského vyznania.

1.3 Hospodárstvo

Hospodárstvo obce tvoria mikro a malí podnikatelia v rôznych oblastiach podnikania. Existencia bývalých hospodárskych dvorov (bývalých poľnohospodárskych podnikov) vytvára vhodné prostredie pre rozvoj podnikateľských aktivít – potenciál pre využitie jestvujúcich nevyužívaných objektov.

Firmy, maloobchod a služby

Podnikateľská sféra je málo rozvinutá. Aj to je dôvodom dochádzania obyvateľstva za prácou väčšinou mimo územia obce. Nedostatočne využité sú však kapacity bývalého veľkokapacitného teľatníka a veľkovýkrmne ošípaných, aj keď v týchto objektoch sa v poslednom období začína do istej miery znovuvyužívanie na piliarsku výrobu, betonárstvo a drobnú výrobu plastových výliskov, skladovanie a pod. V obci sú možnosti pre rozvoj agroturistiky a vidieckeho turizmu, na ktorý by nadviazali aj ďalšie podnikateľské aktivity. V tomto smere samospráva podniká kroky na získanie investorov.

Firmy v obci:

- ALMAN - SK, s.r.o. – nákladná cestná doprava, skladovanie
- BAU-Z-RECONS s.r.o. - účtovnícke a audítorské činnosti, vedenie účtovných kníh, daňové poradenstvo
- DAMA - STAV, s.r.o. - nešpecializovaný veľkoobchod a služby v stavebníctve
- DOĽAVA, s.r.o. – sprostredkovateľská činnosť v oblasti obchodu, služieb a výroby
- J&J Profil, s.r.o. – opracovanie drevnej hmoty a výroba komponentov z dreva
- J&J Wood, s.r.o. – opracovanie drevnej hmoty a výroba komponentov z dreva
- klimavent.sk, s.r.o. – inštalácia, servis, údržba, oprava alebo vyradovanie zariadení s obsahom fluórovaných skleníkových plynov
- KOVERA, s.r.o. - špecializované sprostredkovanie obchodu s iným špecifickým tovarom
- LEGO servis, s.r.o. – diagnostika a opravy cestných motorových vozidiel
- LIGLES s.r.o. - Služby súvisiace s lesníctvom
- Marián Záhradník, s.r.o. – služby v rámci lesníctva a ťažby dreva
- MVA Trade, s.r.o. – montáž, rekonštrukcia a údržba vyhradených technických zariadení – elektrických a iné
- PARISA, s.r.o. - sprostredkovateľská činnosť v oblasti obchodu, služieb a výroby a iné
- PELOS, s.r.o. - sprostredkovateľská činnosť v oblasti obchodu, služieb a výroby a iné
- Peter Gibas, s.r.o. - sprostredkovateľská činnosť v oblasti obchodu, služieb a výroby a iné
- Peterek, s.r.o. – nákladná cestná doprava a uskutočňovanie stavieb a ich zmien
- PROTECH, s.r.o. – vodoinštalatérsstvo a kúrenárstvo
- Pučať, s.r.o. – kuriérske služby
- RAVA Slovakia, s.ro. – čistiace a upratovacie služby, uskutočňovanie stavieb a ich zmien, sprostredkovateľská činnosť
- ROMIWOOD, s.r.o. – opracovanie drevnej hmoty a výroba komponentov z dreva
- SAVIOR, s.r.o. – činnosti finančného agenta
- SB Logistic, s.r.o. - sprostredkovateľská činnosť v oblasti obchodu, služieb a výroby
- SWANWOOD, s.r.o. – poskytovanie služieb v lesníctve
- Šimotherm, s.r.o. - vodoinštalatérsstvo a kúrenárstvo
- TadeKub, s.r.o. – oprava pracovných strojov a iné
- TEPODOP s.r.o. - Nešpecializovaný veľkoobchod a nákladná automobilová doprava
- VM Team, s.r.o. – práca s dezinfekčnými prípravkami a na profesionálne použitie, sprostredkovateľská činnosť v oblasti obchodu, služieb a výroby

Firmy s prevádzkou obci

- Ing. Jozef Medvecký, firma MEDVECKÝ – piliarská výroba

- Ing. Ján Skovajsa JANSA - výroba výrobkov z plastov
- Ivan Pavčo – píla, výroba reziva z drevnej guľatiny.
- 123 Kuriér, s.r.o. – sprostredkovateľská činnosť v oblasti obchodu
- Miroslav Gabara – administratívne služby

Tabuľka 9 - FO - podnikatelia

Zábiedovo	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Živnostníci	97	91	86	97	95	91	98	98	105	103	109
Slobodné povolania	2	2	2	2	2	2	1	4	3	2	2
FO - podnikatelia	99	92	88	99	97	93	99	102	108	105	111

Zdroj: Štatistický úrad SR

Tabuľka 10 - Právnické osoby

Zábiedovo	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
PO - ziskové	9	8	9	10	11	16	14	12	14	18	20
PO - neziskové	6	6	6	6	2	2	3	4	4	5	5
PO - spolu	15	14	15	16	13	18	17	16	18	23	25

Zdroj: Štatistický úrad SR

Množstvo podnikateľov - živnostníkov sa venuje najmä stavebnej činnosti, službám v lesnom hospodárstve a stolárskej výrobe. Zásobovanie obyvateľstva potravinami a ďalším tovarom zabezpečuje v obci obchod s potravinami a priemyselným tovarom COOP Jednota Trstená. Zo služieb sa na území obce prevádzkuje autoservis firma LEGO servis s.r.o., Zábiedovo 43

Tabuľka 11 - Obchod a pohostinstvo – obec Zábiedovo

Obchod a pohostinstvo – obec Zábiedovo	Údaj
Predajne potravínar. tovaru, supermarkety a predajne zmiešaného t	1
Predajne potravinárskeho tovaru - supermarkety	0
Predajne zmiešaného tovaru	0
Obchodné domy, nákupné strediská a hypermarkety	0
Obchodné domy a nákupné strediská - z toho hypermarkety	0
Pohostinské odbytové strediská	0
Predajne nepotravinárskeho tovaru	0
Predajne pohonných látok	0
Predajne motorových vozidiel	0
Zariadenia pre údržbu a opravu motorových vozidiel	1
Predajne súčiastok a príslušenstva pre motorové vozidlá	0
Zariadenia pre predaj, údržbu a opravu motocyklov, mopedov a prísl.	0

Zdroj: Štatistický úrad SR

Tabuľka 12 - Organizačná štruktúra hospodárstva Zábiedovo

Organizačná štruktúra hospodárstva Zábiedovo	Údaj
Právne subjekty v Registri organizácií	158
Právnické osoby spolu	37
Podniky	29

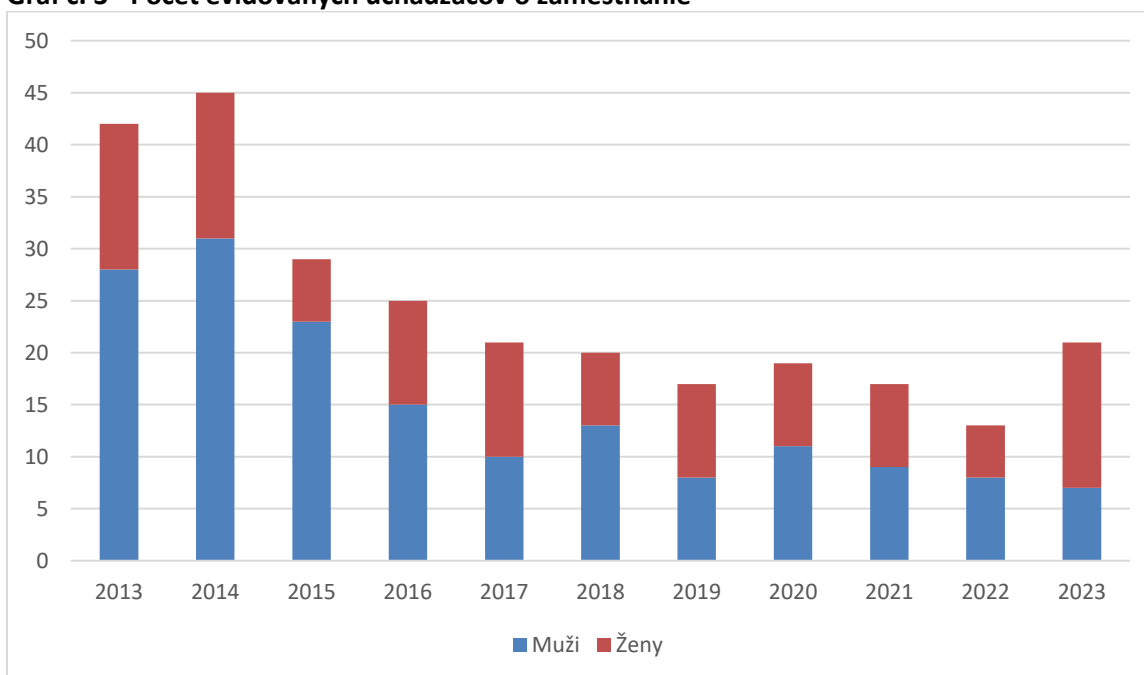
Obchodné spoločnosti	27
Akciové spoločnosti	0
Spol. s r.o.	27
Družstvá	0
Šátne podniky	0
Obecné podniky	x
Org. zložky zahr. osôb	0
Ostatné ziskovo orient. jednotky	2
Neziskové inštitúcie - spolu	8
Neziskové inštitúcie – rozpočtové	2
Neziskové inštitúcie – ostatné	6
Fyzické osoby - podnikatelia	121
Fyzické osoby podnikatelia - živnostníci	117
Fyzické osoby - podnikatelia - slobodné povolania	3
Fyz. osoby - podnikatelia - samostatne hospodáriaci roľníci	1
Počet podnikov v súkromnom sektore - spolu	29
Počet podnikov v súk. sektore -v medzinár. vlast. s prevaž. súk. s.	0
Počet podnikov v súkromnom sektore - v zahraničnom vlastníctve	0
Počet podnikov v súkromnom sektore - družstevnom vlastníctve	0
Počet podnikov vo verejnom sektore	0

Zdroj: Živnostenský register, Obchodný register k 31.12.2023, Register organizácií

Trh práce

V sledovanom období bol najvyšší počet evidovaných uchádzačov o zamestnanie v roku 2014 (spolu 45 uchádzačov). V roku 2023 bolo v obci Zábiedovo celkovo 21 evidovaných uchádzačov o zamestnanie, z toho 14 žien a 7 mužov.

Graf č. 3 - Počet evidovaných uchádzačov o zamestnanie

Zdroj: Štatistický úrad SR

Tabuľka 13 - Obyvateľstvo ekonomicky aktívne podľa pohlavia, dochádzky do zamestnania a odvetvia ekonomickej činnosti – obec Zábiedovo

Odvetvie ekonomickej činnosti	Ekonomicky aktívne osoby			
	muži	ženy	spolu	z toho dochádza do zamestnania
Poľnohospodárstvo, lesníctvo a rybolov	50	15	65	43
Priemyselná výroba	51	67	118	112
Stavebníctvo	56	4	60	56
Veľkoobchod a maloobchod; oprava motorových vozidiel a motocyklov	17	29	46	33
Doprava a skladovanie	9	6	15	10
Administratívne a podporné služby	5	2	7	7
Verejná správa a obrana; povinné sociálne zabezpečenie	4	5	9	6
Ubytovacie a stravovacie služby	1	2	3	3
Informácie a komunikácia	1	0	1	0
Odborné, vedecké a technické činnosti	2	4	6	4
Zdravotníctvo a sociálna pomoc	2	16	18	13
Finančné a poisťovacie činnosti	0	3	3	3
Vzdelávanie	0	16	16	12
Ostatné	1	4	5	3
Nezistené	35	25	60	28
Spolu	234	198	432	333

Zdroj: Štatistický úrad SR, SODB 2021

1.4 Občianska vybavenosť a sociálna infraštruktúra

Inštitúcie

Obec je zriaďovateľom **Základnej školy s materskou školou**. Školu navštevuje priemerne 42 žiakov ročne v 1. až 4.ročníku a materskú školu priemerne 40 detí.

Tabuľka 14 - Školstvo – obec Zábiedovo

Školstvo – obec Zábiedovo	Údaj
Materské školy spolu	1
Materské školy spolu - deti	40
Základné školy - (1. - 4. roč.) spolu	1
Základné školy - (1. - 4. roč.) spolu - žiaci	44
Základné školy - (1. - 9. roč.) spolu	0
Základné školy - (1. - 9. roč.) spolu - žiaci	0
Materské školy - štátne	1
Materské školy - štátne - deti	40
Materské školy - štátne - triedy	2
Materské školy - štátne - učitelia	4
Základné školy - štátne (1. - 4. roč.)	1
Základné školy - štátne (1. - 4. roč.) - žiaci	44
Základné školy - štátne (1. - 4. roč.) - triedy	4
Základné školy - štátne (1. - 4. roč.) - učitelia	4,45
Základné školy - štátne (1. - 9. roč.)	0
Základné školy - štátne (1. - 9. roč.) - žiaci	0
Základné školy - štátne (1. - 9. roč.) - triedy	0
Základné školy - štátne (1. - 9. roč.) - učitelia	0

Zdroj: Súhrnný výkaz súhrnnej správe o hospodárení za rok 2023

Zo spoločenských organizácií v obci pracujú:

- Dobrovoľná požiarna ochrana
- Združenie zdravotne postihnutých
- Slovenský poľovnícky zväz

V obci tiež pracuje Občianske združenie Zábiedovčák, ktoré si dáva za cieľ rozvoj školstva, kultúry, cestovného ruchu atď. Obec je členom tohto združenia. Obec je členom Združenia miest a obcí Horná Orava, ktorého členmi sú všetky obce okresu Tvrdošín a mesto Trstená. Obec je členom ďalších združení – Združenie miest a obcí Slovenska, Asociácia horských sídiel, Rozvojové partnerstvo pre územie Hornej Oravy, Združenie obcí Regionálne vzdelávacie centrum Martin aj medzinárodného združenia Klimatická aliancia.

Zdravotníctvo

Zdravotná starostlivosť pre obyvateľov obce vzhľadom na jej veľkosť nie je poskytovaná priamo v obci. Občanom ju poskytuje predovšetkým Hornooravská nemocnica s poliklinikou Trstená a súkromné a štátne lekárske ambulancie v Trstenej a Tvrdošine.

Sociálne zabezpečenie

Sociálne služby v obci je pripravená zabezpečovať obec prostredníctvom opatrovateľskej služby opatrovaním v domácnosti. V roku 2023 obec neobdržala žiadosť o poskytnutie tejto služby. Obec na uvedenom úseku vykonáva vyhľadávaciu činnosť a vedie evidenciu potenciálnych záujemcov o tento druh služby. Zariadenia sociálnych služieb v obci neexistujú.

1.5 Technická infraštruktúra

Doprava

Najvýznamnejšia cestná komunikácia prechádzajúca obcou je cesta tretej triedy č. III/2305 v celkovej dĺžke 4,499 km. Cesta č. III/02305 je v správe Žilinského samosprávneho kraja. Napája sa na cestu prvej triedy č. I/59, ktorá spája Slovenskú republiku s Poľskom (E 77).

Cez obec neprechádza železničná trať, najbližšia zastávka je v meste Trstená, alebo v okresnom meste Tvrdošín, cez ktoré prechádza železničná trať číslo 181 (Kraľovany - Trstená).

Výhodou obce Zábiedovo je blízkosť dvoch miest – okresného mesta Tvrdošín a mesta Trstená.

Tabuľka 15 - Doprava Zábiedovo

Doprava	Údaj
Linky autobusovej linkovej osobnej dopravy (diaľkové, medzištátne)	0
Autobusové linky miestneho významu (medzimestské)	1
Miestne komunikácie spolu na 1 d. m. km	4,55
z toho miestne komunikácie - bezprašné na 1 d. m. km	2,91
Mosty na miestnych komunikáciách	7

Zdroj: Ročný výkaz o miestnych komunikáciách za rok 2021

Technická infraštruktúra

Obec Zábiedovo je z hľadiska technickej infraštruktúry napojená na vodovod, plyn, ale nie je napojená na kanalizáciu ani ČOV.

Tabuľka 16 - Technická vybavenosť Zábiedovo

Technická vybavenosť	Údaj
Počet pôšt	0
Káblková televízia	nie
Verejný vodovod	áno
Verejná kanalizácia	nie
Verejná kanalizačná sieť pripojená na ČOV	nie
Rozvodná sieť plynu	áno

Stanice hasič. a záchran. zboru platené	nie
Hasičské vozidlá	áno
Počet vzniknutých požiarov	0
DHZO	áno
Verejné miesto s prístupom na Internet	áno
Mestský/obecný úrad využíva osobný počítač	áno
Mestský/obecný úrad má pripojenie na Internet	áno
Mestský/obecný úrad má vlastnú www stránku	áno

Zdroj: Štatistický úrad SR, MOŠ 2023

Do výpožičky obec získala v roku 2015 špeciálne hasičské vozidlo **Iveco Daily CAS 15** a v roku 2018 **príves povodňovej záchrannej služby**. Obidva prostriedky boli neskôr obci darované, a to darovacími zmluvami uzatvorenými dňa 10.05.2022 (špeciálne hasičské vozidlo) a 23.10.2023 (príves povodňovej záchrannej služby).

1.6 Kultúra, šport, cestovný ruch

Kultúra

Z kultúrnych zariadení v obci slúži obyvateľstvu spoločenská sála v budove OcÚ, spolková miestnosť a počítačová miestnosť na najvyššom poschodí OcÚ a obecná knižnica.

V obci sa po dlhé desaťročia vytvárala a udržiavala tradícia ľudových zvykov v jednotlivých ročných obdobiach. Meniacim sa spôsobom života sa veľká časť tradícií vytratila a oslabil sa pocit spolupatričnosti obyvateľov obce a zároveň aj ich pocit hrdosti na vlastnú obec a minulosť. V spolupráci s Materskou a Základnou školou, ale i udržiavaním tradícií sa vytvárajú predpoklady na obnovenie a rozvíjanie miestnych tradícií.

Napriek tomu, že sa v obci sa nezachovali historické tradície, obec v súčasnosti vyvíja aktivity na ich obnovu, v minulosti sa podarilo zrekonštruovať obecné kroje. Od roku 2007 v obci pôsobí tanečný odbor súkromnej Základnej umeleckej školy z Tvrdosína. Dlhodobo aktívna je spevácka skupina Horárky, mládežnícka spevácka skupina JAMAJO či spevácky Zbor Božského srdca. Uvedené aktivity majú tiež posilniť pocit spolupatričnosti obyvateľov obce.

V obci vychádza občasník **Zábiedovský oznamovateľ**, ktorý je využívaný na informovanie občanov o histórii i súčasnosti obce a činnosti samosprávnych orgánov. Zároveň obec zriadila vlastnú webovú stránku www.zabiedovo.sk a má vytvorený profil na sociálnej sieti Facebook. Stránka obsahuje množstvo informácií z histórie i súčasnosti obce.

Tabuľka 17 – Kultúrna infraštruktúra Zábiedova

Kultúra	Údaj
Verejné knižnice vrátane pobočiek	1
Verejné knižnice - počet knižničných jednotiek spolu	4 855
Verejné knižnice - počet používateľov	72
Videopožičovne a DVD požičovne	0
Kiná stále	0
Sedadlá v kinách stálych	0
Premietacie sály	0

Prírodné amfiteátre a letné kiná	0
Sedadlá v letných kinách	0
Múzeá	0
Galérie	0
Kultúrno osvetové zariadenia	1
Zariadenia na voľný čas a záujmovú činnosť pre deti a mládež	0
Zoologické záhrady	0
Zoologické záhrady - plocha	0
Botanické záhrady	0
Botanické záhrady - plocha	0
Kostoly a modlitebne rímskokatolíckej cirkvi	1
Kostoly a modlitebne evanjelickej cirkvi augsburského vyznania	0
Kostoly a modlitebne reform. kresťanskej cirkvi	0
Kostoly a modlitebne baptistickej cirkvi	0
Kostoly a modlitebne židovskej cirkvi	0
Kostoly a modlitebne adventistov 7. dňa	0
Kostoly a modlitebne bratskej cirkvi	0
Kostoly a modlitebne gréckokatolíckej cirkvi	0
Kostoly a modlitebne pravoslávnej cirkvi	0
Kostoly a modlitebne ostatných cirkví	0
Cintoríny, urnové háje a rozptýl. lúčky	2
Cintoríny, urnové háje a rozptýl. lúčky - plocha	1,5
Domy smútku	1

Zdroj: Štatistický úrad SR, MOŠ 2023

Občianske združenia

- Zábiedovčik - Činnosti ostatných členských organizácií
- Združenie zdravotne postihnutých občanov – miestna organizácia
- Dobrovoľný hasičský zbor obce
- Futbalový klub OŠK Zábiedovo

Budova obecného úradu – okrem priestorov obecného úradu sa v budove nachádzajú aj priestory knižnice a miestnosti pre činnosť miestnych spolkov a združení, resp. organizovanie menších kultúrnych podujatí. Aktuálne tu má elokované pracovisko SZUŠ Tvrdošín - Medvedzie, tanečný odbor a svoju klubovú miestnosť tu má Rada zábiedovskej mládeže (RZM).

Obecná knižnica – sídli v budove Obecného úradu Zábiedovo. Knižničný fond v roku 2023 činil 4 855 titulov, z toho 2082 tvorila krásna literatúra pre dospelých, 1824 krásna literatúra pre deti, 670 odborných kníh pre dospelých a 279 odborných kníh pre deti. Čitateľom sú k dispozícii dve periodiká – My Orava a Zábiedovský oznamovateľ. Knižnica nie je vybavená počítačom a nemá zakúpený software na evidenciu kníh a čitateľov. Knižnica je otvorená jeden deň v týždni a knižný fond sa každoročne dopĺňa.

Monografia obce Zábiedovo – obec vydala monografiu v roku 2017, pri príležitosti 450. výročia prvej písomnej zmienky o obci. Na jej príprave sa podieľal kolektív autorov a zostavili ju Ing. Ján Banovčan a Ingrid Banovčanová. V súťaži o najzaujímavejšiu regionálnu publikáciu, vyhlásenej Oravskou knižnicou Antona Habovštiaka, Monografia obce Zábiedovo získala cenu Kniha Oravy za rok 2017.

Kultúrne pamiatky

V obci sú od 29.09.1966 vyhlásené dve nehnuteľné kultúrne pamiatky za Národné kultúrne pamiatky a to kaplnka a zvonica v osade Hámričky, ktoré boli v poslednom období zrekonštruované. Ich vlastníkom je obec Zábiedovo a ich pôvodný vzhľad je zachytený v klenotoch slovenskej filmovej tvorby – Živý bič a Rysavá jalovica.

Tabuľka 18 - Nehnuteľné kultúrne pamiatky v obci Zábiedovo

Katastrálne územie	Pamiatkový objekt	Zauž. názov PO	Číslo ÚZPF	Stav.-tech. stav
Zábiedovo	Kaplnka	kaplnka	2067/1	dobrý
Zábiedovo	Zvonica	zvonica	2067/2	dobrý

Zdroj: www.pamiatky.sk

Rímskokatolícky kostol Božského Srdca Ježišovho – bol dokončený v r. 1931 s príspevom finančného odkazu významného rodáka zo Zábiedova, kňaza a spoluzakladateľa Matice slovenskej v USA Jána Stasa. Vysvätil ho v roku 1934 biskup Ján Vojtaššák. V roku 2024 si Zábiedovčania pripomenuli 90. výročie vysviacky kostola a svätú omšu pri tejto príležitosti celebroidal Mons. Andrej Imrich, emeritný spišský pomocný biskup a v minulosti správca Trstenskej farnosti.

Kaplnka Lurdskej Panny Márie – bola postavená pod vstupom do kostola a vysvätená otcom biskupom Mons. Andrejom Imrichom 8.11.1992.

Pamätná tabuľa Jána Stasa - v roku 2009 bola odhalená na stene rím.-kat. kostola pamätná tabuľa rodáka, kňaza a národovca Jána Stasa.

Významné osobnosti obce

Ján Stas - rím.kat.kňaz, františkán - (* 28.06.1872 Zábiedovo, okr. Tvrdošín + 10.05.1917 Taylor, PA, USA). Bol obetavým organizátorom slovenských spolkov a charitatívnych zbierok, spoluzakladateľom Spolku slovenských kňazov v Plymouthe (1895), spoluzakladateľom Kongregácie sestier sv. Cyrila a Metoda, spoluorganizátorom Slovenského katolíckeho kongresu v Scrantone (1906), zakladajúcim členom Matice slovenskej v Amerike (1893). Popredné funkcie zastával aj v Prvej katolíckej slovenskej jednote, kde bol členom, neskôr aj predsedom Najvyššieho súdu, jej duchovným i organizačným správcom. Bol činný aj ako novinár a r. 1895 založil vo Freelande nábožensko-politický týždenník Katolík. V r. 1897- 1898 vydával humoristickú prílohu Šašok. Bol signatárom Memoranda Slovenskej ligy v Amerike (1914-1915) apelujúcim na svedomie sveta v otázke útlaku slovenského národa a tvrdú maďarizáciu Slovákov. Pred smrťou odkázal 10 tis. dolárov na výstavbu kostola v Zábiedove - svojej rodnej obci.

Ondrej Utoš - rím.-kat.kňaz - (+ 29.09.1762) bol vysvätený za kňaza 26.5.1725 a spravoval 9 rokov farnosť Tvrdošín (1729-1738) a potom 24 rokov farnosť Trstená (1738-1762). Za jeho pôsobenia bol dôkladne prestavaný v barokovom slohu farský kostol v Trstenej.

Turistika a šport

Tabuľka 19 - Šport Zábiedovo

Šport	Údaj
Kúpaliská umelé a prírodné	0
Bazény kryté (okrem školských)	0
Bazény otvorené (okrem školských)	0
Bazény školské spolu (kryté a otvorené)	0

Telocvične - spolu	0
Telocvične - školské	0
Štadióny otvorené	0
Ihriská pre futbal (okrem školských)	1
Ihriská školské	0
Ihriská ostatné	4
Športové haly	0
Štadióny zimné (kryté a otvorené)	0
Otvorené ľadové plochy	0
Ostatné športové zariadenia	0

Zdroj: Štatistický úrad SR, MOŠ 2023

Obci Zábiedovo v oblasti športu chýba:

- telocvičňa,
- športový areál,
- detské ihriská,
- ihriská pre mládež, dospelých.

Významné kultúrne a športové podujatia v obci

Medzi významné kultúrne a športové podujatia patria:

- Deň matiek; Deň rodiny; Vianočné posedenie s dôchodcami
- Fašiangy; Stavanie mája; Silvester
- Vianočný koncert žiakov ZUŠ; Vianočné koncerty v kostole
- Mikulášske stretnutie s deťmi ZŠ a MŠ
- Stretnutie členov ZŤP
- Futbalový turnaj O putovný pohár starostu obce,
- Obecné turistické podujatia - Prechod chotárom
- Plesy –žiacky, mládežnícky, obecný

Cestovný ruch

Z hľadiska cestovného ruchu patrí obec Zábiedovo k sídlam, ktoré majú potenciál pre turizmus, ale zatiaľ sa neprejavil. Dominantná prírodná scenéria Skorušinských vrchov má potenciál do budúcnosti na vytváranie možnosti rozvoja cestovného ruchu.

Cez obec prechádza značkovaný turistický chodník. Na zastávke autobusu SAD pri Obecnom úrade v Zábiedove začína značkovaný turistický chodník Zábiedovo - Habovka, ktorý sa na hranici k. ú. Zábiedova a Habovky križuje s chodníkom smerujúcim na Skorušinu, odkiaľ je možné prejsť do Brezovice alebo do Oravíc. Z tejto zastávky vedie tiež druhý chodník na Lány, kde sa napája na turistický chodník Trstená – Skorušina. Všetky uvedené trasy ponúkajú turistom krásne zážitky a nádherné výhľady na okolie.

V obci sa nenachádza ubytovacie zariadenie.

Cyklotrasy

V obci sú evidované dve cyklotrasy v trase Žilina – Zábiedovo a Zábiedovo – Liptovský Mikuláš. Dĺžka prvej cyklotrasy je 92 km, prevýšenie je 960 m a povrch ide cez spevnené komunikácie. Dĺžka druhej cyklotrasy je 62 km, prevýšenie je 590 m a povrch ide cez spevnené komunikácie.

Propagácia a partnerská spolupráca

Obec Zábiedovo má svoju webovú stránku: <http://www.zabiedovo.sk>. Je vedená iba v slovenskom jazyku. Stránka obce je pekne spracovaná, je prehľadná, záložky sú funkčné a obsah sa pravidelne aktualizuje.

Dohoda o spolupráci s obcou Dobratice (ČR) – obec Zábiedovo má uzavretú zmluvu o spolupráci s českou obcou Dobratice.

1.7 Príroda a životné prostredie

Geomorfologické pomery

Podľa geomorfologického členenia Slovenska patrí predmetné územie do Alpsko-himalájskej sústavy, provincie Západné Karpaty, celku Podtatranská brázda a podcelku Zuberecká brázda.

Reliéf územia je väčšinou pahorkatinný, vo vrcholovej časti Skorušinských vrchov miestami vrchovinný. Z morfoštruktúrneho hľadiska sa jedná o reliéf rytmicky zvrstvených zlomovo – rásových štruktúr. V území prevláda akumuláčno – erózný reliéf. Dominantným mikrotvarom reliéfu sú hlboké „V“ dolinky bez nivy alebo so slabou vyvinutou nivou. Niva v katastri je vyvinutá len popri toku. Stred Obec Zábiedovo leží v nadmorskej výške 670 m. n. m.

Pôdne pomery

V danom území prevládajú hnedé, kyslé a hnedé pôdy podzolované na flyšových sedimentoch. Málo sa vyskytujú hnedé pôdy oglejené a plytké. V nive toku Zábiedovčika sa nachádzajú nivné pôdy na nekarbonátových aluviálnych sedimentoch. Zrnitosťou prevládajú pôdy ľahké až stredne ťažké. Pôdy sú ohrozené vodnou a veternou eróziou.

Klimatické pomery

Riešené územie patrí do chladnej klimatickej oblasti, do okrsku C1 – mierne chladné, s júlovým priemerom teplôt 12 - 15 °C.

Klímu charakterizuje priemerná ročná teplota vzduchu 6 °C a priemerná teplota vzduchu v januári -5 až -6 °C. Najchladnejším mesiacom roka je január, najteplejším je mesiac júl. Oblasť Zábiedova má 70-80 % priemernú ročnú oblačnosť s najväčšou oblačnosťou v decembri a najmenšou v auguste a septembri.

Priemerný ročný úhrn zrážok dosahuje približne 900 - 1100 mm, v januári je priemerný úhrn zrážok 40 - 50 mm, v júli 80 - 100 mm. Maximum zrážok pripadá na letné mesiace - jún, júl, august, podstatná časť zrážok na vegetačné obdobie (60 % z celoročného úhrnu). Január a február sú mesiace s najnižším množstvom zrážok. Počet dní so snehovou pokrývkou je 80 až 100.

Posledné roky sa týmto dlhodobým priemerom vymykajú a sprevádzajú ich vyššie teploty s častými výraznými teplotnými rozdielmi.

Hydrologické pomery

V obci Zábiedovo sa nachádza potok Zábiedovčik. Tento tok má na území katastra viacero malých prítokov. Zábiedovčik je ľavostranný prítok Oravice, meria 11,1 km a je tokom V. rádu. Tento tok má bystrinný charakter. Pramení v Skorušinských vrchoch, v podcelku Skorušina, na západnom svahu vrchu Skorušina (1 313,8 m n. m.) v nadmorskej výške približne 1 180 m n. m. Vteká do Oravskej kotliny, kde preteká osadou Hámričky, vytvára niekoľko ohybov a juhozápadne od mesta Trstená sa v nadmorskej výške cca 575 m n. m. vlieva do Oravice.

Rastlinstvo a živočíšstvo

Podľa fyto geografického členenia Slovenska patrí územie Zábiedova do oblasti západokarpatskej flóry, obvodu západobeskydskej flóry, okrsku Západné Beskydy. V priebehu tisícročí pestré geologické, pôdne a klimatické podmienky chotára ovplyvnili aj pestré a zaujímavé rastlinné spoločenstvá.

V území sa nachádzajú tieto jednotky potenciálnej prirodzenej vegetácie:

- Jedľové lesy kvetnaté,
- Lužné lesy podhorské a horské
- Bukové lesy kvetnaté
- Bukové kyslomilné lesy horské
- Jedľové a jedľovo-smrekové lesy

Biotopy rastlín charakterizujú terajší stav tejto zložky krajiny. V lesoch prevládajú bukové jedliny s dominantným zastúpením smreka, menej jedle, buka, javora a iných primiešaných drevín. V bylinnom podrade dominujú *Oxalis acetosella*, *Maianthemum bifolium*, *Festuca ovina*, *Vaccinium myrtillus* a *Poa nemoralis*.

Obec Zábiedovo patrí do živočíšneho regiónu Karpatskej provincie a to do beskydského okrsku, západného podokrsku vonkajšieho obvodu Západných Karpát.

Biotopy živočíchov sa viažu na priestory vytvorené rastlinami. V lesoch sa nachádza veľké živočíšne spoločenstvo. Z obojživelníkov sú tu: skokan hnedý, mlok karpatský, z vtákov tetrov, hlucháň, myšiak hôrny a jastrab veľký. Z veľkých cicavcov je to jeleň, medveď, rys, vlk, mačka divá, sviňa divá a mnohé ďalšie.

Chránené územia a NATURA 2000

Zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov legislatívnou formou zabezpečuje zachovanie rozmanitosti podmienok a foriem života na zemi, vytvorenie podmienok na trvalé udržanie, obnovovanie a racionálne využívanie prírodných zdrojov, záchranu prírodného dedičstva, charakteristického vzhľadu krajiny a udržanie ekologickej stability. Vymedzuje územnú a druhovú ochranu a ochranu drevín.

Dotknutá lokalita sa nachádza v území s 1. stupňom ochrany, nezasahuje so žiadneho chráneného územia v zmysle zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov.

Hoci tu nie je vyhlásené žiadne chránené územie, uplatňuje sa tu druhová ochrana rastlín a živočíchov. Znamená to, že vybrané druhy rastlín a živočíchov, ktoré sú chránené zákonom nie je možné ničiť vrátane ich biotopov.

V danom území sa nevyskytuje ani NATURA 2000 – a to chránené vtáčie územia a ani územia európskeho významu.

Nakladanie s odpadmi

Obec Zábiedovo zabezpečuje na svojom území všetky povinnosti v oblasti odpadového hospodárstva vyplývajúce z ustanovení zákona č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o odpadoch) a súvisiacich vykonávacích právnych predpisov, najmä z ustanovení vyhlášky MŽP SR č. 371/2015 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o odpadoch.

Systém nakladania s komunálnym odpadom (KO) a drobným stavebným odpadom (DSO) vznikajúcim na území obce Zábiedovo upravuje, v súlade so zákonom o odpadoch, všeobecne záväzné nariadenie obce Zábiedovo (VZN) č. 5/2023 o nakladaní s komunálnymi odpadmi a drobnými stavebnými odpadmi. VZN obce Zábiedovo ustanovuje, s rešpektovaním hierarchie odpadového hospodárstva, podrobnosti o zbere a preprave KO a DSO, o spôsobe triedeného zberu jednotlivých zložiek KO, o spôsobe nakladania s DSO, ako aj o organizácii miest určených na ukladanie týchto odpadov, resp. na ďalšie nakladanie s týmito odpadmi.

Zber zmesového komunálneho odpadu (ZKO) od obyvateľov obce je zabezpečený rozmiestnením zberných nádob s objemom 110-120 l alebo 240 l alebo 1100 l. Obyvatelia obce si podľa množstva produkovaného odpadu môže vybrať zbernú nádobu. Pôvodca odpadu po naplnení zbernej nádoby potrebu vyprázdnenia označí zavesením kupónu na nádobu. Právnické osoby, ktoré sú pôvodcovia odpadu, si pôvodca namiesto kupónov zakúpi nálepku na trvalé označenie nádoby. Vývoz komunálneho odpadu je vykonávaný 2x za mesiac. Vývoz komunálneho odpadu vykonáva zmluvne oprávnená organizácia podľa určeného harmonogramu. Spoločnosť má spôsobilosť na nakladanie s týmto odpadom v zmysle platnej legislatívy v oblasti odpadového hospodárstva.

Objemný odpad z domácností a DSO sa ukladajú do veľkokapacitného abroll kontajnera umiestneného pri vstupe do areálu Poľnohospodárskeho dvora – PD Trsteník. Kontajner je na uvedenom mieste uložený trvale a vyprázdňuje sa po úplnom naplnení. Pri väčšom množstve drobného stavebného odpadu si pôvodca môže požiadať obec o pristavenie kontajnera priamo na miesto vzniku odpadu na vlastné náklady resp. si môže kontajner u zmluvného partnera obce objednať sám.

V obci je zavedené povinné triedenie odpadu, a to nasledovných zložiek: plasty, sklo, kovy, tetrapaky, papier a elektroodpad.

Vytriedené zložky pôvodca ukladá do farebných vriec alebo farebných 1100 l zberných nádob umiestnených v obci. Vývoz triedeného odpadu zo zberných nádob sa vykonáva jedenkrát za mesiac. Pôvodca odpadu vyloží v deň vývozu odpadu k zbernej nádobe na zmesový komunálny odpad. Harmonogram vývozu obec zverejňuje v miestnych oznamovacích prostriedkoch resp. je obsiahnutý v stolovom kalendári obce, ktorý obec zabezpečuje pre každú domácnosť. Drobné elektrospotrebiče sa zbierajú prostredníctvom Základnej školy v obci. Pôvodca odovzdá tento druh odpadu priamo v škole alebo prostredníctvom žiakov školy podľa potreby v čase školského vyučovania. Papier a elektroodpad sa zbiera minimálne dvakrát ročne v termíne zverejnenom v miestnych oznamovacích prostriedkoch. Pôvodca odpadu vyloží elektroodpad v deň zberu ku zbernej nádobe na zmesový komunálny odpad.

Povinnosť obce zaviesť a zabezpečovať vykonávanie triedeného zberu biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov (BRKO) je realizovaná, v súlade s ustanoveniami zákona o odpadoch, domácim kompostovaním týchto odpadov priamo na pozemkoch/záhradách obyvateľov obce.

Obec zabezpečuje aj zber použitých batérií a akumulátorov do špeciálneho kontajnera v uzamknutých priestoroch obce. Obec oznamuje zber akumulátorov prostredníctvom miestnych oznamovacích prostriedkov minimálne dvakrát ročne.

Zber použitého textilu sa uskutočňuje priebežne prostredníctvom kontajnera v strede obce a tiež nárazovo dvakrát ročne po zimnej a letnej sezóne v spolupráci s charitatívnymi organizáciami.

Biologicky rozložiteľný odpad sa kompostuje na obecných a domácich kompostoviskách. Obec vykonávala vzdelávacie akcie na zvyšovanie environmentálneho uvedomenia obyvateľstva. V tomto smere úzko spolupracuje s najmladšou generáciou keď už v roku 2007 vytvorila detskú ekopolíciu, ktorá pomáha obci v rôznych aktivitách na úseku odpadového hospodárstva. Na likvidáciu zbytkov potravín a kuchynského odpadu v školskej kuchyni obec zabezpečila elektrický kompostér GG02.

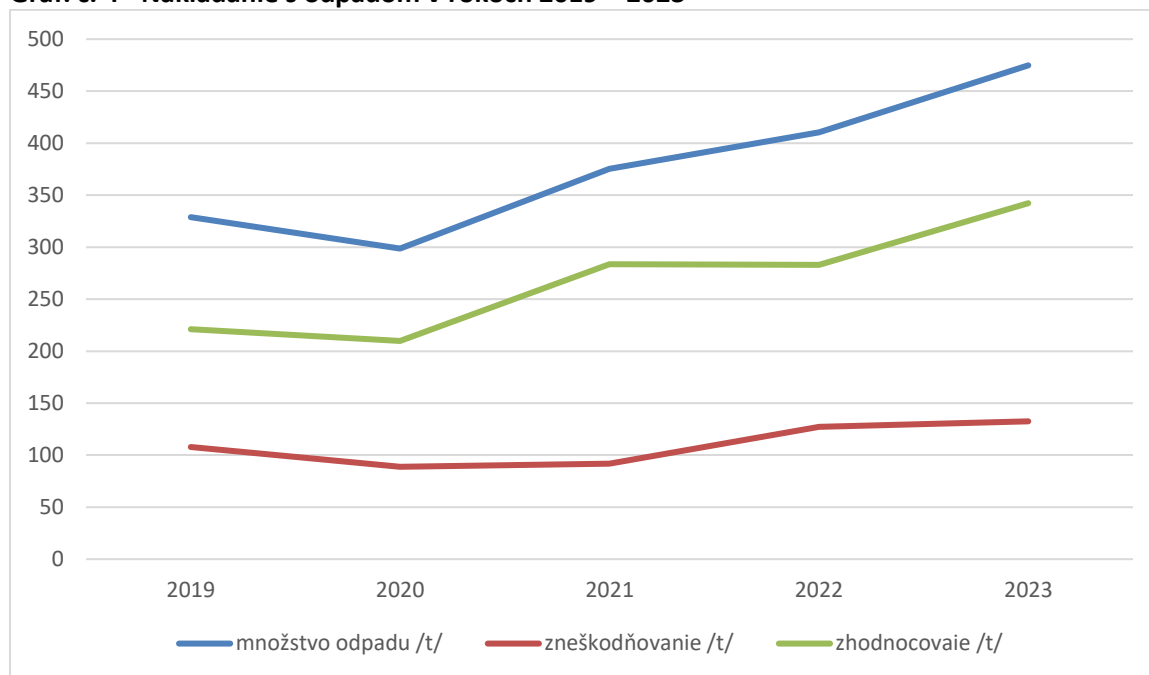
Tabuľka 20 - Vznik odpadov v rokoch 2019 – 2023

Kód odpadu	Názov odpadu	Kateg. odp.	Množstvo v /t/				
			2019	2020	2021	2022	2023
20 03 01	ZKO	O	61,78	61,96	62,63	72,41	79,82
20 03 03	odpad z čist. ulíc	O	0,60	0,60	0,60	0,60	0,60
20 03 07	objemný odpad	O	32,872	18,795	30,47	49,54	47,36
20 03 08	DSO	O	12,672	7,479	4,27	4,79	4,78
20 02 01	BRO	O	158,3	159,00	159,00	159,00	159,00
20 01 01	papier a lepenka	O	2,81	3,55	1,78	1,558	0,84
20 01 02	sklo	O	14,7	15,68	15,94	15,81	16,19
20 01 03	viacvrstvé kombinované materiály	O	1,30	1,55	1,78	1,55	1,27
20 01 04	obaly z kovu	O	-	-	-	-	0,007
20 01 08	BRKaRO	O	-	0,073	0,095	0,129	-
20 01 10	šatstvo	O	-	1,2	1,10	0,3	2,414
20 01 39	plasty	O	12,51	15,03	18,72	16,48	21,59
20 01 40	kovy	O	23,589	7,391	69,095	78,656	130,064
20 01 33	bat. a akumul.	N	0,765	0,215	0,824	0,954	1,565
20 01 21	žiarivky, obs. ortuť	N	0,013		0,015	-	-
20 01 23	vyrad. zar. obs. chlór. uh	N	0,85	0,66	0,674	0,75	0,774
20 01 25	jedlé oleje a tuky	O	-	0,046	-	-	-
200128	tonery, tlačiarenské farby	O	-	-	-	0,01	-
20 01 34	bat., akumul. iné	O	0,074	0,05	0,015	-	0,17
20 01 35	vyr. el. a elektr. zariadenia s obs. NO	N	2,58	1,17	2,11	1,235	1,265
20 01 36	vyr. el. a elektr. zar.	O	3,547	4,21	6,326	6,705	7,126
Spolu:			328,962	298,659	375,444	410,477	474,835

Zdroj: Ročný výkaz o komunálnom odpade z obce ŽP 6-01; roky 2019-2023

Graf. č. 4 - Nakladanie s odpadom v rokoch 2019 – 2023

Zdroj: Ročný výkaz o komunálnom odpade z obce ŽP 6-01; roky 2019-2023

Tabuľka 21 - Subjekty zabezpečujúce nakladanie s odpadom

Kód odpadu	Názov odpadu	Kateg. odp.	Názov zariadenia
20 03 01	zmesový komunálny odpad	O	Technické služby Ružomberok a.s.
20 03 03	odpad z čist. ulíc	O	Technické služby Ružomberok a.s.
20 03 07	objemný odpad	O	Technické služby Ružomberok a.s.
20 03 08	drobný stavebný odpad	O	Technické služby Ružomberok a.s.
20 01 01	papier a lepenka	O	TS Ružomberok a.s.; Marián Ondřík;
20 01 02	sklo	O	Technické služby Ružomberok a.s.
20 01 03	viacvrst. kombin. materiály na báze lepenky	O	Technické služby Ružomberok a.s.
20 01 04	obaly z kovu	O	monso s.r.o.; Marián Ondřík Liesek
20 01 10	šatstvo	O	Ľubomír Ludvík WINDOORS; Zdeno Mišutka; Ekocharita Slovensko
20 01 21	žiarivky a iný odpad obsahujúci ortuť	N	Peter Bolek EKORAY
20 01 23	vyrad. zar. obs. chlórfluórované uhľovodíky	N	Peter Bolek EKORAY; Marián Ondřík
20 01 28	tonery do tlačiarne	O	Peter Bolek EKORAY
20 01 33	batérie a akumulátory	N	Peter Bolek EKORAY; monso s.r.o.; Marián Ondřík Liesek
20 01 34	batérie a akumulátory iné ako v 200133	O	ASEKOL SK s.r.o.
20 01 35	vyr. elekt. a elektron. zar. obs. nebezp. časti	N	Peter Bolek – EKORAY, Marián Ondřík; ASEKOL SK s.r.o.
20 01 36	vyr. elektrické a elektronické zariadenia iné	O	Peter Bolek EKORAY; monso s.r.o.; ASEKOL SK s.r.o.; Marián Ondřík
20 01 39	plasty	O	Technické služby Ružomberok a.s.
20 01 40	Kovy	O	TS Ružomberok a.s.; KOVOT s.r.o.; monso s.r.o.; PLAST-METAL s.r.o.; ŽP EKO QELET a.s.; Marián Ondřík;

Zdroj: Ročný výkaz o komunálnom odpade z obce ŽP 6-01; roky 2019-2023

Zvyšovanie povedomia obyvateľov obce v oblasti odpadového hospodárstva je zabezpečované priebežne prostredníctvom obecného rozhlasu, občasníka Zábiedovský oznamovateľ, internetovej stránky obce, osvetu na základnej škole, činnosťou detskej ekopolície a informáciami zobrazenými na informačnej tabuli obce. Obec priebežne zabezpečuje osvetu v oblasti nakladania s KO medzi obyvateľmi obce vydávaním a distribúciou informačného materiálu s obsahom konkrétnych rád a postupov pre predchádzanie vzniku KO, resp. s podrobnosťami o význame a zabezpečovaní triedeného zberu KO v obci, kompostovaní BRO a pod. V tomto smere spolupracuje aj s rôznymi ochranárskymi združeniami.

Ovzdušie

Stav ovzdušia je v danom území najviac postihnutý znečisťovaním vo forme výfukových plynov, spaľovaním tuhého paliva v domácnostiach, ale aj prenosmi emisií zo vzdialenejších zdrojov výroby.

Stredné zdroje znečisťovania ovzdušia sa v obci nenachádzajú.

Na kvalite ovzdušia sa značnou mierou podieľa aj prenos škodlivín zo zahraničných zdrojov (priemyselné aglomerácie v Poľsku). Ich vplyv zohľadňuje ukazovateľ regionálneho znečistenia ovzdušia t. j. znečistenia hraničnej vrstvy atmosféry krajiny vidieckeho typu v dostatočnej vzdialenosti od lokálnych priemyselných a mestských zdrojov. V regionálnom meradle sa uplatňujú škodliviny zo spaľovacích procesov, oxid siričitý, oxidy dusíka, uhľovodíky, ťažké kovy. Na regionálnej meracej stanici Liesek (okr. Tvrdošín) boli namerané v rámci všetkých regionálnych staníc na Slovensku najvyššie koncentrácie mangánu, medi, kadmia a arzenu. Kyslosť zrážok nameraná v regionálnej stanici Liesek vykazuje hodnotu pH 5,0.

Pravidelne sa však stav ovzdušia nemonitoruje, chýba tu automatická monitorovacia stanica (AMS), ktorá by sledovala stav znečistenia ovzdušia.

1.8 Samospráva a rozpočet obce

Samospráva obce

Obec Zábiedovo sa v súlade so zákonom SNR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení od 1. januára 1991 stalo samostatným subjektom s vlastnými kompetenciami a príjmami.

Orgány obce

Základnými výkonnými orgánmi obce Zábiedovo sú:

- obecné zastupiteľstvo,
- starosta obce.

Adresa obecného úradu: **Obec Zábiedovo, Ul. Malá strana 76/2, 028 01 Zábiedovo.**

Starosta obce - starosta obce je predstaviteľom a najvyšším orgánom obce Zábiedovo. Je štatutárnym zástupcom obce v majetkoprávných, pracovnoprávných vzťahoch obce a v administratívno-právných vzťahoch je správnym orgánom. Funkcia starostu je verejnou funkciou, do ktorej je zvolený na štvorročné funkčné obdobie a končí zložením sľubu novozvoleného starostu.

Obecné zastupiteľstvo - obecné zastupiteľstvo je zastupiteľský zbor obce zložený z poslancov volených v priamych voľbách obyvateľmi obce na štvorročné funkčné obdobie, totožné s funkčným obdobím starostu. Počet poslancov na príslušné volebné obdobie sa určuje podľa počtu obyvateľov obce.

Vo funkčnom období 2022 – 2026 bolo zvolených **7 poslancov**.

Rozpočet obce

Rozpočet obce je základným nástrojom financovania a regulovania činnosti samosprávy pri plnení úloh vyplývajúcich zo zákona a pri realizovaní svojich rozvojových plánov. Na rok 2024 bol obecným zastupiteľstvom schválený rozpočet s celkovými plánovanými príjmami vo výške 900 604 EUR. Z celkových príjmov rozpočtu predstavujú príjmy bežného rozpočtu v roku 2024 výšku 671 964 EUR. Najväčší podiel na celkových príjmoch bežného rozpočtu obce predstavuje daň z príjmov a podielové dane.

Rozpočet obce na roky 2024-2026:

	2024	2025	2026
Bežné príjmy obce	671 964	687 790	713 771
Bežné príjmy RO	38 640	38 266	38 266
Kapitálové príjmy obce	0	0	0
Príjmové finančné operácie obce	190 000	90 000	0
Príjmové finančné operácie RO	0	0	0
Rozpočtové príjmy obce spolu	861 964	777 790	713 771
Rozpočtové príjmy RO spolu	38 640	38 266	38 266
Rozpočtové príjmy celkom	900 604	816 056	725 037

	2024	2025	2026
Bežné výdavky obce	322 710	322 310	331 110
Bežné výdavky RO	387 894	403 746	420 927
Kapitálové výdavky obce	190 000	90 000	0
Kapitálové výdavky RO	0	0	0
Výdavkové finančné operácie obce	0	0	0
Výdavkové finančné operácie RO	0	0	0
Rozpočtové výdavky obce spolu	512 710	412 310	331 110
Rozpočtové výdavky celkom	900 604	816 056	752 037

Tabuľka 22 - Hospodárenie obce Zábiedovo

Hospodárenie obce Zábiedovo (2022)		
Indikátory	Obec Zábiedovo	Priemer obcí SR
Základná bilancia	-6,2 %	-3,0 %
Dlhová služba	0,0 %	3,9 %
Celkový dlh	0,0 %	11,2 %
Závazky aspoň 60 dní po splatnosti	0,0 %	0,1 %
Okamžitá likvidita	781,9 %	271,9 %

Zdroj: www.hospodarenieobci.sk

Celkové finančné zdravie – výborné finančné zdravie (5,68 / z max. 6).

Indikátory finančného stavu obce

Indikátory finančného stavu obce nám môžu pomôcť pri plánovaní rozvojových aktivít samosprávy, pri financovaní aktivít prostredníctvom úverov a iných externých finančných výpomoci. Tieto indikátory môžeme určiť na základe údajov získaných z jednotlivých položiek rozpočtu.

Počet obyvateľov k 1.1.2024 = 952.

Týmito indikátormi sú:

- a. **Finančná sila obce** – indikátor slúži na analýzu výšky a štruktúry príjmov obecného rozpočtu. Vyjadruje sumu vlastných príjmov v prepočte na jedného obyvateľa

$$FS_{lo} = \frac{671\,964}{952} = 705 \text{ EUR}$$

Odpoveď: Vlastné príjmy obecného rozpočtu v roku 2024 predstavujú hodnotu 705 EUR na jedného obyvateľa obce.

- b. **Finančná sebestačnosť obce** - ukazovateľ, ktorý vyjadruje mieru samostatnosti a stability hospodárenie miestnej samosprávy. Predstavuje podiel vlastných príjmov obce na celkových príjmoch rozpočtu obce.

$$FSE_o = \frac{861\,964}{900\,604} = 0,95$$

Odpoveď: Vlastné príjmy rozpočtu samosprávy sa podieľajú 95 % na celkových príjmoch rozpočtu.

- c. **Daňová sila obce** – indikátor vyjadrujúci sumu daňových príjmov obce v prepočte na jedného obyvateľa.

$$DS_{lo} = \frac{484\,264}{952} = 508$$

Odpoveď: Príjmy z daní v roku 2024 predstavujú 508 EUR na jedného obyvateľa obce.

- d. **Daňová sebestačnosť obce** – indikátor vyjadrujúci pomer daňových príjmov obce k bežným príjmom rozpočtu obce.

$$DS_{lo} = \frac{484\,264}{671\,964} = 0,72$$

Odpoveď: Príjmy z daní v roku 2024 predstavujú podiel 72 % z celkových príjmov bežného rozpočtu obce.

SWOT analýza

Silné stránky	Slabé stránky
Hospodárska oblasť • Blízkosť štátnej hranice s Poľskou republikou • Blízkosť dvoch mestských aglomerácií – Trstená, Tvrdošín • Vhodné podmienky na rozvoj agroturistiky • Vhodné terény na výstavbu lyžiarskych vlekov • Vhodné podmienky na rozvoj turistiky a cykloturistiky Sociálna oblasť • V obci je ZŠ s MŠ • Priaznivé demografické ukazovatele • Rozšírený intravilán obce s možnosťou ďalšej výstavby RD • Obec dlhodobo rozvíja cezhraničnú spoluprácu s českým partnerom Environmentálna oblasť • Nenarušené prírodné prostredie • Krása doliny potoka Zábiedovčiek • Bohatstvo lesných plodov • Minimálna premávka • Vysoká lesnatosť a produkcia drevnej hmoty • Silné a efektívne aktivity smerujúce k zodpovednosti za životné prostredie • Existencia Detskej ekopolície	Hospodárska oblasť • Nedostatočne vybudovaná infraštruktúra • Vývoz guľatiny drevnej hmoty bez jej zhodnotenia • Chýbajúce rekreačné zariadenia • Rozdrobenosť pozemkov a komplikovanosť vlastníckych vzťahov • Nedostatočne využívané kapacity poľnohospodárskych subjektov, resp. ich prázdnych objektov na iné – predovšetkým nepoľnohospodárske účely • Zastaraný územný plán obce z roku 2003 Sociálna oblasť • Nedostatočne rozvinuté služby • Nedostatočná propagácia obce • Nedostatočné vybavenie infraštruktúrou cestovného ruchu • Slabá propagácia kultúrnych aktivít obce • Stav kultúrnych pamiatok Environmentálna oblasť • Nevybudovaná kanalizácia a ČOV • Sporadické vytváranie čiernych skládok odpadov • Nedostatočná separácia odpadov • Potreba komplexného riešenia odpadové hospodárstva vybudovaním zberného dvora
Príležitosti	Ohrozenia
Hospodárska oblasť • Využívanie EŠIF a rôznych dotácií • Rozvoj agroturistiky a cestovného ruchu • Podpora podnikateľských subjektov • Rozširovanie a modernizovanie infraštruktúry • Aktualizácia územného plánu • Podpora rozvojových investícií • Vytvorenie nových pracovných miest najmä v malom a strednom podnikaní a službách • Rozvoj technickej infraštruktúry	Hospodárska oblasť • Oneskorená výstavba a modernizácia cestnej siete • Zníženie dopravnej dostupnosti a s tým spojené zníženie atraktívnosti územia pre investorov • Dlhodobé pretrvávajúce problémov okolo vlastníckych vzťahov k pôde s neidentifikovaným vlastníctvom (neznámi vlastníci)

- Zintenzívnenie spolupráce s okolitými obcami ako aj cezhraničnej spolupráce, ako aj nadviazanie nových partnerských vzťahov so samosprávami v zahraničí
- Realizácia projektov podporujúcich využitie obnoviteľných zdrojov energie
- Rozvoj cykloturistiky
- Vytvorenie nových pracovných miest v službách cestovného ruchu

Sociálna oblasť

- Podporovanie výstavby rodinných domov v obci a to najmä rozširovaním inžinierskych sietí a rozširovaním intravilánu obce
- Rozširovanie služieb občianskej vybavenosti
- Obnova a udržiavanie kultúrnych zvyklostí a tradícií
- Nedostatočná vybavenosť ZŠ a MŠ
- Rozvoj zariadení pre kultúru a šport
- Zlepšenie služieb na trávenie voľného času v obci pre miestnu mládež

Environmentálna oblasť

- Rozširovanie a modernizovanie infraštruktúry v oblasti životného prostredia
- Zapojenie do ochranných aktivít mládež a to jednak prostredníctvom ZŠ a MŠ, ale tiež s využitím rôznych dotačných projektov
- Podporovanie a prezentácia činnosti Detskej ekopolície.
- Spolupráca s ochranármi a ochranárskymi hnutiami pri zlepšení ŽP
- Rozširovanie množstva separovaných komodít
- Vytváranie miesta na uloženie biologicky rozložiteľného odpadu, budovanie kompostovísk, viesť obyvateľov k budovaniu domácich kompostovísk
- Rozvíjanie environmentálnej výchovy na školách a školských zariadeniach
- Výstavba zberného dvora

- Pretrvávajúca podfinancovanosť obce zo strany štátu a prenášanie kompetencií na obce bez primeraného finančného krytia
- Spolupráca v rámci združení, ako aj cezhraničná spolupráca
- Malá miera podpory samospráv zo strany štátu
- Zhoršujúci sa stav obecných stavieb a komunikácií
- Neochota obyvateľov uskutočňovať podnikateľské aktivity
- Nedostatok investičného kapitálu

Sociálna oblasť

- Riziko rastu nezamestnanosti
- Nerozvíjanie spolupráce, vrátane cezhraničnej, prípadne medzinárodnej
- Hrozba zániku ZŠ v obci

Environmentálna oblasť

- Nedobudovaná infraštruktúra v oblasti životného prostredia
- Nárast množstva vyvázaných odpadov
- Nízka disciplína pri nakladaní s odpadmi
- udržateľného rozvoja
- Pôdy sú ohrozené vodnou a veternou eróziou a v určitých lokalitách zosuvmi
- Problémy so smrekovými monokultúrami

Časť 2: Strategická časť

Strategická časť Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Zábiedovo na roky 2024 – 2031 obsahuje stratégiu rozvoja obce pri zohľadnení jeho vnútorných princípov a špecifik a určuje hlavné ciele a priority ďalšieho rozvoja obce pri rešpektovaní princípov regionálnej politiky v záujme dosiahnutia vyváženého udržateľného rozvoja v základných troch oblastiach – hospodárskej, sociálnej a environmentálnej.

Zvolená stratégia PHSR obce Zábiedovo je v súlade s **Víziou a stratégiou rozvoja Slovenska do roku 2030 - dlhodobou stratégiou udržateľného rozvoja Slovenskej republiky – Slovensko 2030 - nové znenie** (ďalej len „Slovensko 2030“). Slovensko 2030 je základným implementačným dokumentom plnenia národných priorít **Agendy 2030** pre udržateľný rozvoj Organizácie spojených národov v Slovenskej republike. Zároveň plní úlohu **Národnej stratégie regionálneho rozvoja SR** v zmysle zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja. Jej obsah je v plnom súlade s medzinárodnými záväzkami Slovenskej republiky v oblasti udržateľného rozvoja v jeho ekonomickom, environmentálnom a sociálnom rozmere.

Slovensko 2030 definuje priority a ciele rozvoja Slovenska v troch integrovaných rozvojových programoch pokrývajúcich kľúčové oblasti rozvoja:

- ochrana a rozvoj zdrojov,
- udržateľné využívanie zdrojov,
- rozvoj komunit.

Stratégia PHSR obce Zábiedovo je v súlade, s Európskou radou prijatým, strategickým programom na ďalšie obdobie 2024-2029. **Strategický program na roky 2024-2029** je založený na 3 pilieroch:

- slobodná a demokratická Európa: s presadzovaním hodnôt ako sú úcta k ľudskej dôstojnosti, sloboda, demokracia, rovnosť, právny štát a rešpektovanie ľudských práv;
- silná a bezpečná Európa: s prioritami pokračujúcej podpory Ukrajiny, obranná pripravenosť, komplexný prístup k migrácii;
- prosperujúca a konkurencieschopná Európa.

Zvolená stratégia zároveň plne rešpektuje strategické ciele Národnej stratégie regionálneho rozvoja SR pre Žilinský samosprávny kraj:

- posilnenie a rozvoj inovačného potenciálu,
- zhodnotenie a posilnenie vnútorného potenciálu turizmu s prepojením na ochranu a tvorbu životného prostredia,
- nadregionálna a regionálna dopravná dostupnosť a kvalita služieb s dôrazom na cezhraničnú spoluprácu a nadregionálne väzby.

Rovnako tak PHSR obce Zábiedovo 2024 – 2031 rešpektuje nasledovné ciele obsiahnuté v **Programe hospodárskeho a sociálneho rozvoja Žilinského samosprávneho kraja 2021+:**

- 1) Rozvíjať prostredie pre ekonomiku založenú na inováciách a podpore celoživotného vzdelávania.
- 2) Zachovať prírodné hodnoty a biodiverzitu a podporiť adaptáciu na dopady zmeny klímy.
- 3) Infraštruktúra podporujúca udržateľnú mobilitu a technická vybavenosť zlepšujúca kvalitu života.
- 4) Dosiahnuť udržateľnú kvalitu života podporenú dostupnosťou služieb.
- 5) Atraktívne, konkurencieschopné, odolné a udržateľné regióny.

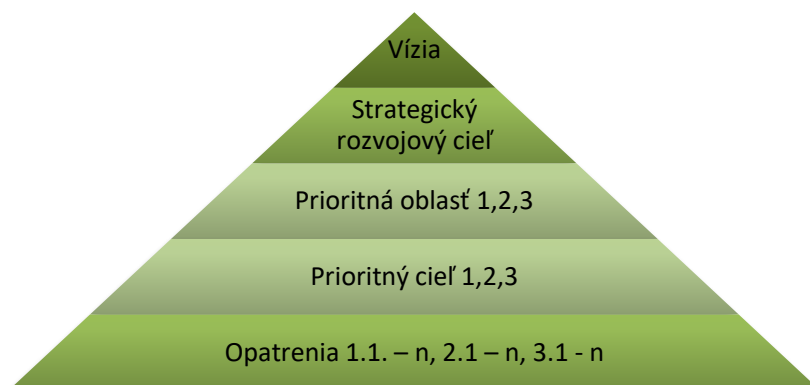
Základným východiskovým predpokladom pre úspešnú rozvojovú stratégiu je existencia **spoločnej** vízie o ďalšom smerovaní rozvoja svojej obce / regiónu / krajiny. Vízia je želanou predstavou obyvateľov o budúcnosti, opisom ideálneho stavu, nie opisom cieľov. Dôležité nie je dosiahnuť ho za desať rokov, ale mať o budúcnosti spoločnú predstavu. Vízia je nástrojom na motiváciu, no len vtedy, ak je víziou spoločnou. Vízia je teda určitá predstava o tom ako má obec v budúcnosti vyzeráť, tak aby vytváralo čo najlepšie životné podmienky pre svojich obyvateľov a jeho návštevníkov.

2.1 Vízia obce Zábiedovo

„Hornooravská obec Zábiedovo je obcou vytvárajúcou optimálne podmienky pre život na vidieku. Dostatok pozemkov pre výstavbu rodinných domov, vytvorené pracovné miesta v odvetviach využívajúcich prírodný a ľudský potenciál územia, rozvinuté služby, dostatok priestoru pre rozvoj športových a kultúrnych aktivít v kombinácii s čistým životným prostredím – to všetko robí Zábiedovo atraktívnou obcou nielen pre svojich občanov, ale aj návštevníkov.“

Strategická časť PHSR vychádza z komplexnej analýzy obce. Programovú štruktúru návrhovej časti Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Zábiedovo na roky 2024 - 2031 tvoria strategický rozvojový cieľ, ktorý vychádza z rozvojovej vízie obce, tri prioritné oblasti, korešpondujúce s rozvojovými politikami (hospodárskou, sociálnou a environmentálnou) so stanovenými prioritnými cieľmi, ktoré budú napĺňované prostredníctvom opatrení, aktivít, resp. konkrétnych projektov.

Štruktúra strategickej časti

2.2 Rozvojová stratégia obce Zábiedovo v štruktúrovanej podobe

Vízia obce	„Hornooravská obec Zábiedovo je obcou vytvárajúcou optimálne podmienky pre život na vidieku. Dostatok pozemkov pre bytovú výstavbu, vytvorené pracovné miesta v odvetviach využívajúcich prírodný a ľudský potenciál územia, rozvinuté služby, dostatok priestoru pre rozvoj športových a kultúrnych aktivít v kombinácii s čistým životným prostredím – to všetko robí Zábiedovo atraktívnou obcou nielen pre svojich občanov, ale aj návštevníkov.“		
Strategický rozvojový cieľ	Strategickým rozvojovým zámerom obce Zábiedovo je zvýšiť konkurencie schopnosť obce v oblastiach bývania, služieb, práce a podnikania, ochrany životného prostredia, dostupnej a kvalitnej technickej a sociálnej infraštruktúry pri rešpektovaní prírodného a kultúrneho prostredia v ktorom je obec situovaná.		
Prioritná oblasť:	Prioritná oblasť: Hospodárska politika	Prioritná oblasť: Sociálna politika	Prioritná oblasť: Environmentálna politika
Prioritný cieľ:	Zvýšiť konkurencieschopnosť obce v hospodárskych oblastiach prostredníctvom vybudovanej dopravenej siete, inžinierskych sietí, sprístupňovania nových lokalít na rozvoj podnikateľských aktivít, kvalitných a dostupných služieb a zavádzaním inovácií vo všetkých oblastiach.	Vytvoriť podmienky pre udržateľný rozvoj ľudských zdrojov a rast kvality života v obci pre všetky vekové kategórie obyvateľov Zábiedovo	Znížiť nepriaznivé vplyvy ľudskej činnosti na kvalitu životného prostredia v obci a okolí, zabezpečiť ochranu obyvateľov v prípade vzniku nebezpečných udalostí z dôvodu klimatických zmien, zvyšovať environmentálne povedomie obyvateľov obce.
Rozvojové oblasti:	• Technická infraštruktúra • Podnikateľské prostredie • Vidiecky cestovný ruch • Partnerská spolupráca • Inovácie • Verejná správa	• Školstvo • Sociálne služby • Ľudské zdroje • Bytová a domová politika • Kultúra a spolková činnosť • Šport, turistika a voľný čas	• Environmentálna infraštruktúra • Odpadové hospodárstvo • Kvalita životného prostredia a vzhľad obce
Opatrenia	1.1) Dobudovať, modernizovať a rozširovať dopravný systém obce vrátane riešenia bezpečnosti obyvateľov a návštevníkov.	2.1) Podpora rozširovania a modernizácie predškolskej a školskej infraštruktúry vrátane materiálno-technického zabezpečenia	3.1) Realizácia aktivít a projektov protipovodňovej ochrany obce 3.2) Skvalitňovanie a rozširovanie systému separovaného zberu vrátane zavádzania nových technológií

	1.2)Vytvárať podmienky pre rozvoj podnikateľského prostredia s ohľadom na tvorbu pracovných miest 1.3)Vytváranie podmienok pre rozvoj vidieckeho cestovného ruchu a agroturistiky 1.4)Podpora rozvoja informačnej spoločnosti a efektívnej verejnej správy 1.5)Rozvoj regionálnej, národnej a medzinárodnej spolupráce	2.2)Podpora budovania sociálnej infraštruktúry a služieb s cieľom poskytovať komplexnú sociálnu starostlivosť pre všetky skupiny občanov 2.3)Vytváranie podmienok pre zvyšovanie kvality ľudských zdrojov pre trh práce s osobitným zreteľom na znevýhodnené skupiny obyvateľov 2.4)Podpora rozširovania a modernizácie bytového a domového fondu v obci 2.5)Vytváranie podmienok pre rozvoj kultúry, športu, voľnočasových aktivít pre obyvateľov a návštevníkov obce s osobitným zreteľom na deti a mládež 2.6)Obnova a modernizácia kultúrnych, historických a prírodných pamiatok	a postupov v oblasti odpadového hospodárstva 3.3)Tvorba a úprava verejných priestranstiev, zachovávanie prírodných ekosystémov 3.4)Podpora a realizácia projektov na zníženie emisií a energetickej spotreby 3.5)Podpora a realizácia projektov na využívanie obnoviteľných zdrojov energie 3.6)Rozširovanie a modernizácia infraštruktúry zásobovania a odvádzania vôd 3.7)Zvyšovanie environmentálneho povedomia obyvateľov obce
--	--	---	---

Tabuľka: Prehľad opatrení podľa prioritných oblastí

Prioritná oblasť	Hospodárska politika
Prioritný cieľ	<i>Zvýšiť konkurencieschopnosť obce v hospodárskych oblastiach prostredníctvom vybudovanej dopravenej siete, inžinierskych sietí, sprístupňovania nových lokalít na rozvoj podnikateľských aktivít, kvalitných a dostupných služieb a zavádzaním inovácií vo všetkých oblastiach.</i>
Opatrenie 1.1	Dobudovať, modernizovať a rozširovať dopravný systém obce vrátane riešenia bezpečnosti obyvateľov a návštevníkov
Opatrenie 1.2	Vytvárať podmienky pre rozvoj podnikateľského prostredia s ohľadom na tvorbu pracovných miest
Opatrenie 1.3	Vytváranie podmienok pre rozvoj vidieckeho cestovného ruchu a agroturistiky
Opatrenie 1.4	Podpora rozvoja informačnej spoločnosti a efektívnej verejnej správy
Opatrenie 1.5	Rozvoj regionálnej, národnej a medzinárodnej spolupráce

Prioritná oblasť	Sociálna politika
Prioritný cieľ	<i>Vytvoriť podmienky pre udržateľný rozvoj ľudských zdrojov a rast kvality života v obci pre všetky vekové kategórie obyvateľov Zábiedovo.</i>
Opatrenie 2.1	Podpora rozširovania a modernizácie predškolskej a školskej infraštruktúry vrátane materiálno-technického zabezpečenia
Opatrenie 2.2	Podpora budovania sociálnej infraštruktúry a služieb s cieľom poskytovať komplexnú sociálnu starostlivosť pre všetky skupiny občanov
Opatrenie 2.3	Vytváranie podmienok pre zvyšovanie kvality ľudských zdrojov pre trh práce s osobitným zreteľom na znevýhodnené skupiny obyvateľov
Opatrenie 2.4	Podpora rozširovania a modernizácie bytového a domového fondu v obci
Opatrenie 2.5	Vytváranie podmienok pre rozvoj kultúry, športu, voľnočasových aktivít pre obyvateľov a návštevníkov obce s osobitným zreteľom na deti a mládež
Opatrenie 2.6	Obnova a modernizácia kultúrnych, historických a prírodných pamiatok

Prioritná oblasť	Environmentálna politika
Prioritný cieľ	<i>Znížiť nepriaznivé vplyvy ľudskej činnosti na kvalitu životného prostredia v obci a okolí, zabezpečiť ochranu obyvateľov v prípade vzniku nebezpečných udalostí z dôvodu klimatických zmien, zvyšovať environmentálne povedomie obyvateľov obce.</i>
Opatrenie 3.1	Realizácia aktivít a projektov protipovodňovej ochrany obce
Opatrenie 3.2	Skvalitňovanie a rozširovanie systému separovaného zberu vrátane zavádzania nových technológií a postupov v oblasti odpadového hospodárstva
Opatrenie 3.3	Tvorba a úprava verejných priestranstiev, zachovávanie prírodných ekosystémov
Opatrenie 3.4	Podpora a realizácia projektov na zníženie emisií a energetickej spotreby
Opatrenie 3.5	Podpora a realizácia projektov na využívanie obnoviteľných zdrojov energie
Opatrenie 3.6	Rozširovanie a modernizácia infraštruktúry zásobovania a odvádzania vôd
Opatrenie 3.7	Zvyšovanie environmentálneho povedomia obyvateľov obce

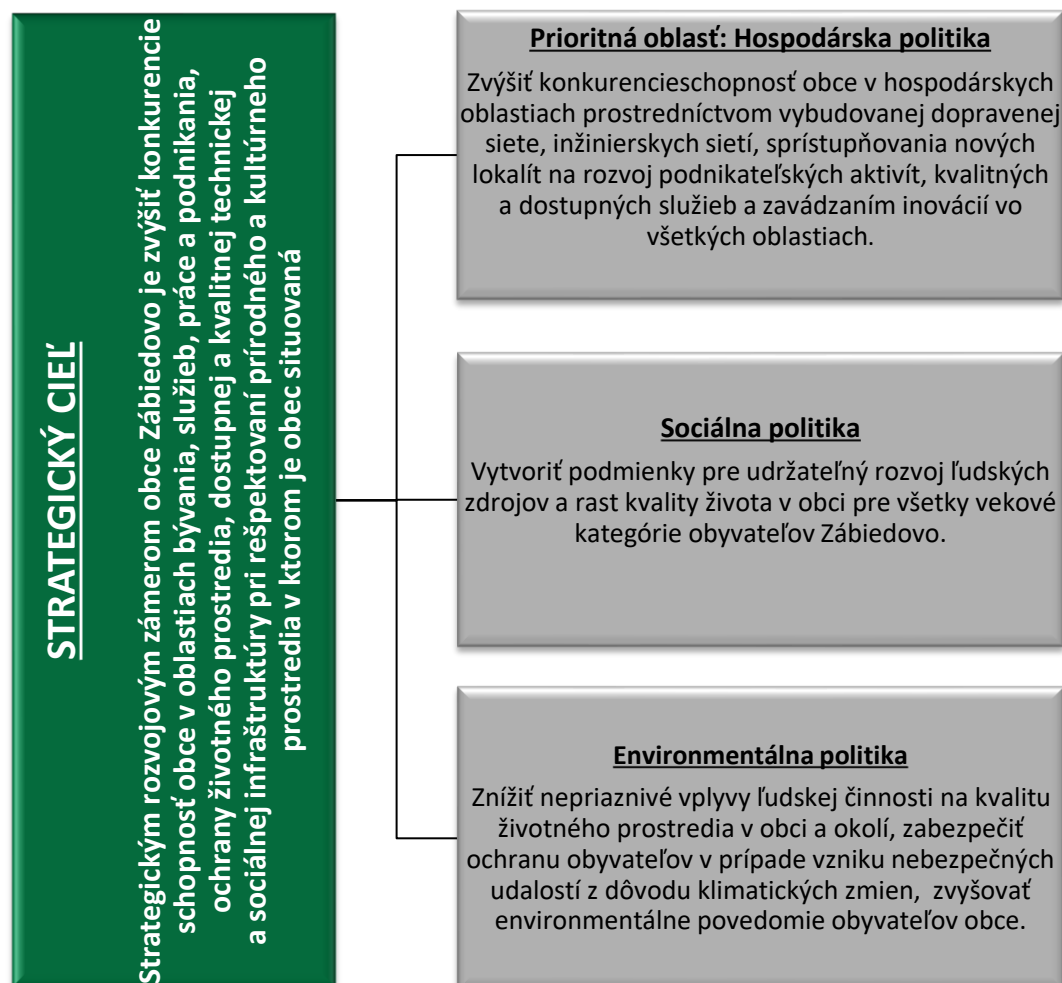
Časť 3: Programová časť

Programová (plánovacia) časť obsahuje najmä zoznam opatrení a aktivít na zabezpečenie realizácie programu rozvoja obce, t. j. obsahuje podrobnejšie rozpracovanie strategických cieľov v hospodárskej, sociálnej a environmentálnej politike minimálne na úroveň opatrení a aktivít, ktoré sú tvorené vecne príbuznými skupinami projektov.

Programová časť obsahuje:

- konkrétne opatrenia a projekty vrátane ich priradenia k jednotlivým cieľom a prioritám,
- súbor ukazovateľov, výsledkov a dosahov vrátane východiskových a cieľových hodnôt.

Programová časť PHSR je vyústením strategického plánovania. Zvolená rozvojová stratégia obce Zábiedovo bude naplňovaná prostredníctvom troch prioritných oblastí (politik). Rovnako tak strategický rozvojový cieľ dosiahneme naplňovaním troch prioritných cieľov (prioritná oblasť = prioritný cieľ) v nasledovnej štruktúre:

Tabuľka - Priradenie rozvojových oblastí k prioritným oblastiam – politikám:

Prioritná oblasť:	Prioritná oblasť: Hospodárska politika	Prioritná oblasť: Sociálna politika	Prioritná oblasť: Environmentálna politika
Rozvojové oblasti:	• Technická infraštruktúra • Podnikateľské prostredie • Vidiecky cestovný ruch • Partnerská spolupráca • Inovácie • Verejná správa	• Školstvo • Sociálne služby • Ľudské zdroje • Bytová a domová politika • Kultúra a spolková činnosť • Šport, turistika a voľný čas	• Environmentálna infraštruktúra • Odpadové hospodárstvo • Kvalita životného prostredia a vzhľad obce

3.1 Prehľad opatrení, projektov a aktivít podľa oblastí:

Oblasť: Hospodárska politika

Opatrenie		Projekt/Aktivita	Prioritná oblasť / Rozvojová oblasť
Číslo opatrenia	Názov		
1.1	Dobudovať, modernizovať a rozširovať dopravný systém obce vrátane riešenia bezpečnosti obyvateľov a návštevníkov	1.1.1 Oprava, údržba a rozširovanie miestnych komunikácií	Hospodárska politika / Technická infraštruktúra
		1.1.2 Obnova mostov a lávok	Hospodárska politika / Technická infraštruktúra
		1.1.3 Budovanie parkovísk v obci najmä v blízkosti objektov poskytujúcich verejné služby	Hospodárska politika / Technická infraštruktúra
		1.1.4 Modernizácia verejného osvetlenia vrátane zahusťovania svietidiel a výstavby nových vetiev	Hospodárska politika / Technická infraštruktúra
		1.1.5 Doplnenie dopravného značenia = zvýšenie bezpečnosti	Hospodárska politika / Technická infraštruktúra
		1.1.6 Komplexná rekonštrukcia cesty III. triedy prechádzajúca obcou	Hospodárska politika / Technická infraštruktúra
		1.1.7 Rozširovanie miestneho rozhlasu	Hospodárska politika / Technická infraštruktúra
1.2	Vytvárať podmienky pre rozvoj podnikateľského prostredia s ohľadom na tvorbu pracovných miest	1.2.1 Realizácia jednoduchých / komplexných pozemkových úprav	Hospodárska politika / Podnikateľské prostredie
		1.2.2 Sprístupňovanie pozemkov pre rozvoj MSP	Hospodárska politika / Podnikateľské prostredie
		1.2.3 Propagovať začínajúcich podnikateľov v rámci aktivít propagujúcich obec doma i v zahraničí	Hospodárska politika / Podnikateľské prostredie
		1.2.4 Podporovať realizáciu rozvojových projektov MSP na území obce zameraných na modernizáciu a rozširovanie výroby.	Hospodárska politika / Podnikateľské prostredie
		1.2.5 Podporovať využívanie jestvujúcich nevyužívaných objektov a areálov na podnikateľskú činnosť	Hospodárska politika / Podnikateľské prostredie

1.3	Vytváranie podmienok pre rozvoj vidieckeho cestovného ruchu a agroturistiky	1.3.1 Budovanie siete cyklotrás vrátane súvisiacej infraštruktúry	Hospodárska politika / Vidiecky cestovný ruch
		1.3.2 Tvorba propagačných materiálov – printové, elektronické, multimediálne	Hospodárska politika / Vidiecky cestovný ruch
		1.3.3 Budovanie náučných a poznávacích chodníkov	Hospodárska politika / Vidiecky cestovný ruch
		1.3.4 Rozvíjať spoluprácu s miestnymi a regionálnymi podnikmi v oblasti služieb vidieckeho cestovného ruchu	Hospodárska politika / Vidiecky cestovný ruch
1.4	Podpora rozvoja informačnej spoločnosti a efektívnej verejnej správy	1.4.1 Vytvorenie siete informačných kioskov	Hospodárska politika / Inovácie
		1.4.2 Rozširovanie kamerového a monitorovacieho systému obce	Hospodárska politika / Inovácie
		1.4.3 Skvalitňovanie obecnej web stránky a informačného systému obce, sprístupňovanie nových aplikácií	Hospodárska politika / Inovácie
		1.4.4 Budovanie siete Hotspotov	Hospodárska politika / Inovácie
		1.4.5 Digitalizácia agendy obecného úradu	Hospodárska politika / Verejná správa
		1.4.6 Aktualizácia Územnoplánovacej dokumentácie obce / nové spracovanie Územného plánu v zmysle platnej legislatívy	Hospodárska politika / Verejná správa
		1.4.7 Tvorba informačných a propagačných materiálov prezentujúcich obec	Hospodárska politika / Verejná správa
1.5	Rozvoj regionálnej, národnej a medzinárodnej spolupráce	1.5.1 Organizovanie spoločných kultúrnych a športových aktivít, výmenných pobytov a spoločných podujatí v rámci regionálnej, národnej a medzinárodnej spolupráce	Hospodárska politika / Partnerská spolupráca
		1.5.2 Prezentácia obce, spolkov a združení, podnikateľských subjektov pôsobiach v obci na kultúrnych podujatiach v partnerských obciach a regiónoch	Hospodárska politika / Partnerská spolupráca
		1.5.3 Zintenzívnenie spolupráce na úrovni partnerských obcí a ďalší rozvoj partnerskej spolupráce	Hospodárska politika / Partnerská spolupráca

Oblasť: Sociálna politika

Opatrenie		Projekt/Aktivita		Prioritná oblasť / Rozvojová oblasť
Číslo opatrenia	Názov			
2.1	Podpora rozširovania a modernizácie predškolskej a školskej infraštruktúry vrátane materiálo- technického zabezpečenia	2.1.1	Modernizácia a rozšírenie kapacít materskej školy vrátane jej vnútorného vybavenia	Sociálna politika / Školstvo
		2.1.2	Modernizácia a rozšírenie kapacít základnej školy vrátane jej vnútorného vybavenia	Sociálna politika / Školstvo
		2.1.3	Vytváranie zelených oáz v blízkosti objektu materskej školy a základnej školy	Sociálna politika / Školstvo
		2.1.4	Podpora rozvoja nových foriem vyučovania, rozvoj praktických foriem vyučovania	Sociálna politika / Školstvo
2.2	Podpora budovania sociálnej infraštruktúry a služieb s cieľom poskytovať komplexnú sociálnu starostlivosť pre všetky skupiny občanov	2.2.1	Vytvoriť ponuku komunitných sociálnych služieb	Sociálna politika / Sociálne služby
		2.2.2	Vytváranie podmienok pre vzájomnú integráciu seniorov a detí	Sociálna politika / Sociálne služby
		2.2.3	Podpora vytvárania nových služieb zameraných na predchádzanie/zamedzenie vzniku sociálneho vylúčenia s osobitným zreteľom na mládež	Sociálna politika / Sociálne služby
		2.2.4	Prístavba prístrešku k budove Domu smútku	Sociálna politika / Sociálne služby
2.3	Vytváranie podmienok pre zvyšovanie kvality ľudských zdrojov pre trh práce s osobitným zreteľom na znevýhodnené skupiny obyvateľov	2.3.1	Zriaďovanie chránených dielní a chránených pracovísk zamestnávajúcich osoby so zdravotným postihnutím	Sociálna politika / Ľudské zdroje
		2.3.2	Využívanie aktívnych opatrení trhu práce pre zamestnávanie ÚoZ s osobitným zreteľom na zamestnávanie znevýhodnených ÚoZ	Sociálna politika / Ľudské zdroje
		2.3.3	Podpora realizácie projektov zameraných na zosúladenie rodinného a pracovného života	Sociálna politika / Ľudské zdroje
		2.3.4	Aktívna podpora realizácie rekvalifikačných kurzov a kurzov na zvyšovanie odborných zručností účastníkov pracovného trhu	Sociálna politika / Ľudské zdroje
		2.3.5	Vytváranie sociálnych podnikov so zamestnávaním znevýhodnených skupín ÚoZ	Sociálna politika / Ľudské zdroje

2.4	Podpora rozširovania a modernizácie bytového a domového fondu v obci	2.4.1	Príprava nových pozemkov vrátane infraštruktúry pre IBV	Sociálna politika / Bytová politika
		2.4.2	Realizácia Jednoduchých pozemkových úprav pre účely riešenia vlastníckych práv k pozemkom pre IBV	Sociálna politika / Bytová politika
2.5	Vytváranie podmienok pre rozvoj kultúry, športu, voľnočasových aktivít pre obyvateľov a návštevníkov obce s osobitným zreteľom na deti a mládež	2.5.1	Vybudovanie multifunkčného ihriska, modernizácia vonkajších ihrísk a zón pre aktívne trávenie voľného času	Sociálna politika / Šport, turistika a voľný čas
		2.5.2	Obstaranie materiálno-technického vybavenia pre organizáciu kultúrnych podujatí v obci	Sociálna politika / Šport, turistika a voľný čas
		2.5.3	Budovanie detských ihrísk	Sociálna politika / Šport, turistika a voľný čas
		2.5.4	Modernizácia viacúčelovej budovy obecného úradu vrátane jej vnútorného vybavenia.	Sociálna politika / Šport, turistika a voľný čas
		2.5.5	Vybudovanie stáleho pódia / amfiteátra pre organizovanie kultúrno-spoločenských podujatí	Sociálna politika / Šport, turistika a voľný čas
		2.5.6	Modernizácia futbalového ihriska a budovanie súvisiaceho športového areálu	Sociálna politika / Šport, turistika a voľný čas
		2.5.7	Budovanie nových náučných chodníkov (vrátane cyklochodníkov, chodníkov pre vychádzky, bežecké aktivity)	Sociálna politika / Šport, turistika a voľný čas
		2.5.8	Zlepšenie a obstaranie materiálno-technického vybavenia Dobrovoľným hasičským zborom	Sociálna politika / Kultúra a spolková činnosť
		2.5.9	Podpora kultúrnych a športových aktivít na území obce, organizovanie miestnych, regionálnych a medzinárodných podujatí	Sociálna politika / Kultúra a spolková činnosť
		2.5.10	Skvalitňovanie služieb obecnej knižnice, pravidelná obnova knižničného fondu	Sociálna politika / Kultúra a spolková činnosť
2.6	Obnova a modernizácia kultúrnych, historických a prírodných pamiatok	2.6.1	Obnova kultúrnych a historických cenných pamiatok v intraviláne a extraviláne obce.	Sociálna politika / Kultúra a spolková činnosť
		2.6.2	Zlepšenie propagácie a zvyšovanie informovanosti o pamiatkach nachádzajúcich sa na území obce	Sociálna politika / Kultúra a spolková činnosť

Oblasť: Environmentálna politika

Opatrenie		Projekt/Aktivita	Prioritná oblasť / Rozvojová oblasť
Číslo opatrenia	Názov		
3.1	Realizácia aktivít a projektov protipovodňovej ochrany obce	3.1.1 Realizácia protipovodňových opatrení na vodných tokoch v intraviláne a extraviláne obce	Environmentálna politika / Environmentálna infraštruktúra
3.2	Skvalitňovanie a rozširovanie systému separovaného zberu vrátane zavádzania nových technológií a postupov v oblasti odpadového hospodárstva	3.2.1 Vybudovanie zberného dvora s cieľom rozšírenia a skvalitnenia separovania odpadu v obci	Environmentálna politika / Environmentálna infraštruktúra
		3.2.2 Odstraňovanie nelegálnych skládok na celom území katastra obce	Environmentálna politika / Environmentálna infraštruktúra
		3.2.3 Realizácia opatrení na nakladenie s BRO	Environmentálna politika / Environmentálna infraštruktúra
3.3	Tvorba a úprava verejných priestranstiev, zachovávanie prírodných ekosystémov	3.3.1 Revitalizácia a údržba verejnej zelene v obci a jej okolí	Environmentálna politika / Kvalita životného prostredia
		3.3.2 Úprava prírodných lokalít s využitím pre trávenie voľného času obyvateľov a návštevníkov obce	Environmentálna politika / Kvalita životného prostredia
		3.3.3 Realizácia opatrení na ochranu a udržiavanie vzácných biotopov	Environmentálna politika / Kvalita životného prostredia
		3.3.4 Revitalizácia a sprístupnenie vodnej nádrže v centre obce	Environmentálna politika / Kvalita životného prostredia
3.4	Podpora a realizácia projektov na zníženie emisií a energetickej spotreby	3.4.1 Realizácia projektov znižovania energetickej náročnosti verejných objektov vrátane zmien palivovej základne s využitím obnoviteľných zdrojov energie	Environmentálna politika / Kvalita životného prostredia
		3.4.2 Podpora projektov zatepľovania rodinných domov	Environmentálna politika / Kvalita životného prostredia
3.5	Podpora a realizácia projektov na využívanie obnoviteľných zdrojov energie	3.5.1 Podpora využívania obnoviteľných zdrojov energie v rodinných domoch	Environmentálna politika / Kvalita životného prostredia
		3.5.2 Podpora využívania obnoviteľných zdrojov energie vo verejných budovách a objektoch slúžiacich na podnikateľské účely	Environmentálna politika / Kvalita životného prostredia
		3.5.3 Podpora využívania geotermálnej v zmysle spracovaných rozvojových štúdií a koncepcií rozvoja cestovného ruchu a znižovania emisií	Environmentálna politika / Kvalita životného prostredia

3.6	Rozširovanie a modernizácia infraštruktúry zásobovania a odvádzania vôd	3.6.1 Budovanie dažďovej kanalizácie	Environmentálna politika / Kvalita životného prostredia
		3.6.2 Vybudovanie siete splaškovej kanalizácie	Environmentálna politika / Kvalita životného prostredia
		3.6.3 Rozširovanie a rekonštrukcia vodovodnej siete	Environmentálna politika / Kvalita životného prostredia
3.7	Zvyšovanie environmentálneho povedomia obyvateľov obce	3.7.1 Realizácia informačných aktivít v oblasti separovaného zberu	Environmentálna politika / Kvalita životného prostredia
		3.7.2 Informačná kampaň pre oblasť nakladania s BRO	Environmentálna politika / Kvalita životného prostredia
		3.7.3 Pravidelná podpora činnosti detskej ekopolície.	Environmentálna politika / Kvalita životného prostredia

3.2 Ukazovatele úspešnosti naplňovania stratégie

Pre sledovanie úspešnosti naplňovania stratégie boli k jednotlivým opatreniam stanovené ukazovatele výstupu, výsledku a dopadu. Tie umožnia zodpovednými orgánom pravidelne vyhodnocovať plnenie cieľov PSHR obce Zábiedovo a na základe sledovania vývoja jednotlivých ukazovateľov aktualizovať program.

1. **Indikátor výstupu** – vzťahuje sa k aktivitám, konkrétnym projektom. Meria sa vo fyzických, resp. peňažných jednotkách (napr. dĺžka vybudovaných ciest, počet podporených subjektov a pod.)
2. **Indikátor výsledku** – vzťahuje sa k priamym a okamžitým účinkom, ktoré projekt, opatrenie prináša. Poskytuje informácie napríklad o kapacite, ploche alebo počte aktivít, projektov.
3. **Indikátor dopadu** - vzťahuje sa k následkom realizovaných aktivít, projektov, ktoré prekračujú rámec bezprostredných účinkov na ich subjekty ktoré tieto aktivity, resp. projekty realizovali. Dopad môže mať podobu špecifickú, alebo globálnu. Špecifické dopady sú účinky, ktoré nastanú po uplynutí určitého časového obdobia, avšak priamo súvisia s uskutočnenými aktivitami, zrealizovanými projektami. Globálne dopady sú dlhodobé účinky ovplyvňujúce širšiu skupinu obyvateľov a inštitúcií.

Tabuľka ukazovateľov, výsledkov a dosahov – návrh ukazovateľov vo väzbe na stanovené opatrenia a aktivity PHSR obce Zábiedovo.

A. Oblasť: Hospodárska politika

Typ ukazovateľa	Ukazovateľ Definícia	Informačný zdroj/odkaz	Merná jednotka
Oblasť	Hospodárska politika		
Opatrenie	1.1 Dobudovať, modernizovať a rozširovať dopravný systém obce vrátane riešenia bezpečnosti obyvateľov a návštevníkov		
Výstup	- Dĺžka novovybudovaných / zrekonštruovaných miestnych komunikácií - Plocha rekonštruovaných / novovytvorených parkovísk - Počet vymenených / doplnených / nových svietidiel verejného osvetlenia - Počet novovybudovaných / zrekonštruovaných objektov (prvkov) dopravnej infraštruktúry vrátane lávok, mostov, zastávok	- Projektová dokumentácia - OcÚ Zábiedovo	- km - m² - ks - počet
Výsledok	- Počet projektov dopravnej infraštruktúry - Počet novovytvorených parkovacích miest - Počet projektov zameraných na bezpečnosť verejných priestranstiev	- OcÚ Zábiedovo	- počet
Dopad	- Zníženie počtu dopravných nehôd - Zvýšenie pocitu bezpečnosti v obci	- Štatistika polície - Dotazníkový prieskum	- %
Opatrenie	1.2 Vytvárať podmienky pre rozvoj podnikateľského prostredia s ohľadom na tvorbu pracovných miest		
Výstup	- Plocha vysporiadaných pozemkov v rámci JPÚ - Plocha pripravených lokalít pre rozvoj podnikania	- Projektová dokumentácia - OcÚ Zábiedovo	- m² - m² - ks

	- Počet budov pripravených pre podnikateľské účely - Dĺžka inžinierskych sietí v lokalitách určených pre podnikateľskú činnosť		- km
Výsledok	- Počet lokalít / projektov vyriešených cez JPÚ - Počet pripravených lokalít s vybudovanou infraštruktúrou pripravených pre investorov	- OcÚ Zábiedovo	- počet - počet
Dopad	- Zníženie nezamestnanosti v obci - Zvýšenie počtu podnikateľských subjektov	- Štatistika ÚPSVaR - Štatistika obchodných registrov	- % - %
Opatrenie	1.3 Vytváranie podmienok pre rozvoj vidieckeho cestovného ruchu a agroturistiky		
Výstup	- Dĺžka novovybudovaných rekreačných cyklotrás, náučných chodníkov, ostatných turistických trás - Počet druhov propagačných materiálov o obci a regióne	- Projektová dokumentácia - OcÚ Zábiedovo	- Km (m) - počet
Výsledok	- Počet marketingových a propagačných projektov v oblasti cestovného ruchu - Počet projektov cestovného ruchu - Počet sprístupnených zaujímavostí / atraktivít nachádzajúcich sa v katastri obce pre turistov	- OcÚ Zábiedovo	- počet - počet - počet
Dopad	- Zvýšenie počtu prenocovaní - Zvýšenie príjmu z cestovného ruchu	- Štatistika - OcÚ Zábiedovo	- % - %
Opatrenie	1.4 Podpora rozvoja informačnej spoločnosti a efektívnej verejnej správy		
Výstup	- Počet miest verejne prístupných na internet - Počet elektronických informačných služieb - Plocha monitorovaných verejných priestranstiev - Počet objektov v správe obce s modernizovanou infraštruktúrou IKT	- OcÚ Zábiedovo	- počet - počet - m² - počet
Výsledok	- Počet projektov zameraných na budovanie / obnovu IKT infraštruktúry - Počet projektov inštalácie IKT prvkov v rámci verejných priestranstiev - Počet elektronických služieb obecného úradu	- OcÚ Zábiedovo	- počet - počet - počet
Dopad	- Zvýšenie počtu návštevníkov obecnej webstránky - Nárast počtu lokalít s prístupom k dátovým službám	- Štatistika poskytovateľov IKT služieb - Štatistika OcÚ Zábiedovo	- % - %
Opatrenie	1.5 Rozvoj regionálnej, národnej a medzinárodnej spolupráce		
Výstup	- Počet podujatí s účasťou partnerských subjektov - Počet vzájomných návštev partnerských miest - Počet organizácií / združení so zastúpením obce	- OcÚ Zábiedovo	- počet - počet - počet
Výsledok	- Počet výmenných návštev / pobytov - Počet účasť na medzinárodných prezentáciách, výstavách, veľtrhoch	- OcÚ Zábiedovo	- počet - počet
Dopad	- Zvýšenie počtu vzájomných návštev a výmenných pobytov	- OcÚ Zábiedovo	- %

	s partnerskými inštitúciami doma i v zahraničí		
--	---	--	--

B. Oblasť: Sociálna politika

Typ ukazovateľa	Ukazovateľ Definícia	Informačný zdroj/odkaz	Merná jednotka
Oblasť	Hospodárska politika		
Opatrenie	2.1 Podpora rozširovania a modernizácie predškolskej a školskej infraštruktúry vrátane materiálno-technického zabezpečenia		
Výstup	- Kapacita podporených školských, predškolských zariadení - Počet žiakov navštevujúcich MŠ, - Počet žiakov navštevujúcich ZŠ	- Štatistika školy - OcÚ Zábiedovo	- Počet - Počet - počet - počet
Výsledok	- Počet projektov školskej infraštruktúry - Počet projektov zameraných na inovovanie systémov vzdelávania a modernizácie učebných pomôcok - Plocha podporených objektov poskytujúcich vzdelávacie služby	- Štatistika školy - OcÚ Zábiedovo	- počet - počet - plocha
Dopad	- Zvýšenie vzdelanostnej úrovne obyvateľstva	- Štatistika	- %
Opatrenie	2.2 Podpora budovania sociálnej infraštruktúry a služieb s cieľom poskytovať komplexnú sociálnu starostlivosť pre všetky skupiny občanov		
Výstup	- Počet sociálnych služieb poskytovaných občanom - Kapacita podporených zariadení poskytujúcich sociálne služby	- Štatistika zariadenia sociálnych služieb - OcÚ Zábiedovo	- počet - počet
Výsledok	- Počet projektov zameraných na skvalitnenie poskytovania sociálnych služieb - Počet projektov/aktivít zameraných na rozširovanie ponuky sociálnych služieb - Počet novovytvorených sociálnych / komunitných služieb - Plocha podporených objektov poskytujúcich komunitné / sociálne služby	- OcÚ Zábiedovo - Zariadenie poskytujúce sociálne služby	- počet - počet - počet - m²
Dopad	- Zvýšenie počtu občanov využívajúcich sociálne služby	- OcÚ Zábiedovo Zariadenie poskytujúce sociálne služby	- počet
Opatrenie	2.3 Vytváranie podmienok pre zvyšovanie kvality ľudských zdrojov pre trh práce s osobitným zreteľom na znevýhodnené skupiny obyvateľov		
Výstup	- Počet zamestnancov zo znevýhodnených skupín ÚoZ zamestnaných prostredníctvom obce, resp. jej organizácií	- OcÚ Zábiedovo	- počet
Výsledok	- Počet projektov zameraných na zvyšovanie odborných kompetencií znevýhodnených skupín ÚoZ - Počet projektov zameraných na vytváranie pracovných miest pre ÚoZ pochádzajúcich zo znevýhodnených skupín	- OcÚ Zábiedovo - Organizácie a inštitúcie pôsobiace v oblasti zamestnávania znevýhodnených ÚoZ pôsobiacich na území obce / vykonávajúcich aktivity na území obce	- počet - počet
Dopad	- Zníženie počtu ÚoZ zo znevýhodnených skupín	- ÚPSVaR Námestovo	- %

Opatrenie	2.4 Podpora rozširovania a modernizácie bytového a domového fondu v obci		
Výstup	- Dĺžka vybudovanej infraštruktúry k pozemkom určeným pre IBV	- OcÚ Zábiedovo	- m
Výsledok	- Počet vydaných stavebných povolení za rok	- OcÚ Zábiedovo	- počet
Dopad	- Zvýšenie počtu rodinných domov	- OcÚ Zábiedovo	- počet
Opatrenie	2.5 Vytváranie podmienok pre rozvoj kultúry, športu, voľnočasových aktivít pre obyvateľov a návštevníkov obce s osobitným zreteľom na deti a mládež		
Výstup	- Počet novovybudovaných / modernizovaných detských a športových ihrísk a objektov slúžiacich na športové účely	- OcÚ Zábiedovo	- počet
	- Počet novovytvorených / modernizovaných priestranstiev (ucelených celkov) a objektov slúžiacich na oddych a rekreáciu a objektov určených na organizovanie kultúrno-spoločenských podujatí	- OcÚ Zábiedovo	- počet
	- Dĺžka upravených chodníkov a tratí pre rozvoj športových aktivít	- OcÚ Zábiedovo	- km
	- Počet vonkajších prvkov slúžiacich pre oddych, relax a šport	- OcÚ Zábiedovo	- počet
Výsledok	- Plocha podporených ihrísk a športovísk	- OcÚ Zábiedovo	- m ²
	- Plocha podporených priestranstiev slúžiacich na oddych a rekreáciu	- OcÚ Zábiedovo	- m ²
	- Počet podporených objektov slúžiacich pre potreby rozvoja športových a aktivít a záujmovej činnosti	- OcÚ Zábiedovo	- počet
Dopad	- Zvýšenie počtu aktívnych športových klubov a združení v oblasti kultúry a športu	- OcÚ Zábiedovo	- %
	- Zvýšenie počtu športových podujatí konaných na území obce	- Kluby a združenia v oblasti športu, kultúry	- %
	- Zvýšenie počtu kultúrno-spoločenských podujatí konaných na území obce	- OcÚ Zábiedovo	- %
Opatrenie	2.6 Obnova a modernizácia kultúrnych, historických a prírodných pamiatok		
Výstup	- Počet historicky cenných pamiatok, ktoré boli zrekonštruované / obnovené	- OcÚ Zábiedovo	- počet
Výsledok	- Počet sprístupnených pamiatok a historicky významných objektov a lokalít na území obce	- OcÚ Zábiedovo	- počet
Dopad	- Zvýšenie počtu obnovených kultúrnych a historických pamiatok nachádzajúcich na území obce (v intraviláne a extraviláne)	- OcÚ Zábiedovo	- %

C. Oblasť: Environmentálna politika

Typ ukazovateľa	Ukazovateľ Definícia	Informačný zdroj/odkaz	Merná jednotka
Oblasť	Hospodárska politika		
Opatrenie	3.1 Realizácia aktivít a projektov protipovodňovej ochrany obce		
Výstup	- Dĺžka regulovaných tokov	- OcÚ Zábiedovo	- km
Výsledok	- Počet projektov protipovodňovej ochrany	- OcÚ Zábiedovo	- počet
Dopad	- Zníženie škôd spôsobených povodňami	- OcÚ Zábiedovo	- euro
Opatrenie	3.2 Skvalitňovanie a rozširovanie systému separovaného zberu vrátane zavádzania nových technológií a postupov v oblasti odpadového hospodárstva		
Výstup	- Počet zberných miest pre odpad - Počet odstránených nelegálnych skládok odpadu	- OcÚ Zábiedovo	- počet - počet
Výsledok	- Počet podporených projektov zameraných na zlepšenie systému separovaného zberu - Plocha revitalizovaných / sanovaných plôch nelegálnych skládok	- OcÚ Zábiedovo	- počet - m ²
Dopad	- Zvýšenie množstva separovaného odpadu - Zníženie podielu zmesového komunálneho odpadu	- OcÚ Zábiedovo	- % - %
Opatrenie	3.3 Tvorba a úprava verejných priestranstiev, zachovávanie prírodných ekosystémov		
Výstup	- Počet ucelených celkov verejných priestranstiev / lokalít s upravovanou zeleňou - Počet vzácnych / chránených biotopov s realizovanými opatreniami ochrany	- OcÚ Zábiedovo	- počet - počet
Výsledok	- Plocha verejných priestranstiev a lokalít s upravenou zeleňou	- OcÚ Zábiedovo	- m ²
Dopad	- Zvýšenie výmery plôch s udržiavanou zeleňou - Zvýšenie počtu chránených biotopov a prírodne významných lokalít	- OcÚ Zábiedovo	- % - %
Opatrenie	3.4 Podpora a realizácia projektov na zníženie emisií a energetickej spotreby		
Výstup	- Počet objektov verejných budov a rodinných domov so zníženou energetickou spotrebou	- OcÚ Zábiedovo	- počet
Výsledok	- Zateplená plocha verejných budov a rodinných domov	- OcÚ Zábiedovo	- m ²
Dopad	- Zníženie výdavkov na energie súvisiace s vykurovaním verejných objektov, kde boli realizované aktivity / projekty zamerané na znižovanie energetickej náročnosti formou zateplovania	- OcÚ Zábiedovo	- %
Opatrenie	3.5 Podpora a realizácia projektov na využívanie obnoviteľných zdrojov energie		
Výstup	- Počet inštalovaných zariadení využívajúcich obnoviteľné zdroje energie	- OcÚ Zábiedovo	- počet

Výsledok	- Počet objektov využívajúcich obnoviteľné zdroje energie	- OcÚ Zábiedovo	- počet
Dopad	- Zvýšenie podielu využívania obnoviteľných zdrojov energie na chod verejných budov a rodinných domoch	- OcÚ Zábiedovo	- počet
Opatrenie	3.6 Rozširovanie a modernizácia infraštruktúry zásobovania a odvádzania vôd		
Výstup	- Dĺžka vybudovanej kanalizácie - Dĺžka vybudovanej / modernizovanej vodovodnej siete	- OcÚ Zábiedovo - Oravská vodárenská spoločnosť	- km - km
Výsledok	- Počet obyvateľov napojených na stokovú sieť - Počet obyvateľov napojených na verejný vodovod	- OcÚ Zábiedovo - Oravská vodárenská spoločnosť	- počet - počet
Dopad	- Zvýšenie podielu odvádzania splaškových vôd z firiem, inštitúcií a domácností (podiel napojenia na kanalizáciu) - Zvýšenie počtu obyvateľov napojených na verejný vodovod	- OcÚ Zábiedovo - Oravská vodárenská spoločnosť	- % - %
Opatrenie	3.7 Zvyšovanie environmentálneho povedomia obyvateľov obce		
Výstup	- Počet vydaných propagačných materiálov / odborných prednášok / mediálnych aktivít v oblasti environmentálnej výchovy	- OcÚ Zábiedovo Oprávnené organizácie	- počet
Výsledok	- Počet podporených informačných aktivít / projektov v oblasti environmentálnej výchovy	- OcÚ Zábiedovo Oprávnené organizácie	- počet
Dopad	- Zvyšovanie podielu vyseparovaného odpadu	- OcÚ Zábiedovo Oprávnené organizácie	- %

Časť 4: Realizačná časť

Realizačná časť PHSR obec Zábiedovo 2024 – 2031 je zameraná na popis postupov inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia PHSR, systém jeho monitorovania a hodnotenia, plnenia na základe stanovených merateľných ukazovateľov, vecný a časový harmonogram jeho realizácie formou akčných plánov.

Obsah realizačnej časti:

- Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie realizácie PHSR,
- Systém monitorovania, hodnotenia a aktualizácie PHSR,
- Komunikačná stratégia PHSR,
- Akčný plán PHSR obce Zábiedovo na 2 roky.

4.1 Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie realizácie PHSR

Podstatná časť zodpovednosti za prípravu, implementáciu, monitorovanie, hodnotenie a aktualizáciu PHSR prislúcha obecnému úradu, jeho pracovníkom, poslancom a členom odborných pracovných skupín/komisií.

Garant PHSR – zodpovedný za koordináciu implementácie PHSR a akčného plánu, hodnotenie a aktualizáciu rozvojových politík (hospodárskej, sociálnej, environmentálnej). Podporuje vznik projektových tímov na realizáciu jednotlivých opatrení a aktivít. Spoločne s koordinátorom PHSR pripravuje a zavádza procesy nevyhnutné na realizáciu, monitorovanie a vyhodnocovanie PHSR a akčného plánu.

Zodpovedný: starosta obce

Odborný garant rozvojových politík/prioritných oblastí (hospodárskej, sociálnej a environmentálnej) – zodpovedný za monitorovanie a hodnotenie naplňovania cieľov rozvojových politík a ich aktualizáciu. Úzko spolupracuje s koordinátorom PHSR pri aktualizácii akčného plánu, zabezpečuje kontrolu súladu aktivít akčného plánu a zvolených prioritných a strategického cieľa.

Zodpovedný: obecné zastupiteľstvo / komisie obecného zastupiteľstva

Koordinátor PHSR – na pokyn garanta PHSR vedie a kontroluje proces realizácie, monitorovania a hodnotenia PHSR a akčného plánu. Dbá na dodržiavanie termínov plnenia PHSR, pripravuje štruktúru a obsah monitorovacích a hodnotiacich správ. Pripravuje stretnutia odborných pracovných skupín, koordinuje aktualizáciu akčného plánu. Zabezpečuje aktivity komunikačného plánu realizácie PHSR.

Zodpovedný: starosta obce

4.2 Systém monitorovania, hodnotenia a aktualizácie PHSR

Monitorovanie, hodnotenie a následná aktualizácia PHSR je dôležitou súčasťou jeho realizácie. Umožňuje identifikovať a vyhodnotiť stupeň naplňovania zvolených cieľov prostredníctvom realizácie opatrení a aktivít, resp. projektov. Na základe pravidelne vyhodnocovaných indikátorov „úspešnosti“ naplňovania stratégie riadiaci tím v prípade potreby uskutočňuje jej aktualizáciu. Na základe výsledkov monitorovania a hodnotenia sa však každoročne uskutočňuje aktualizácia akčného plánu PHSR vo väzbe na programový rozpočet obce.

1. Monitorovanie plnenia akčného plánu

- **Popis:** samospráva raz ročne získa a spracuje pripomienky úradu, poslancov a verejnosti. Monitorovanie predstavuje pravidelné sledovanie ukazovateľov akčného plánu. Výsledkom je monitorovacia správa akčného plánu.
- **Termín vykonania:** k 30.6. príslušného roka
- **Zodpovednosť:** koordinátor PHSR
- **Zdroje informácií a údajov:** OcÚ
- **Výstup:** monitorovacia správa PHSR

2. Hodnotenie plnenia strategického plánu PHSR

- **Popis:** samospráva vyhodnotí dosiahnuté výsledky a dosahy realizovaných opatrení k 31.12. predchádzajúceho roka. Hodnotenie strategického plánu je činnosť, ktorá na základe monitorovania pomenováva vplyvy jednotlivých častí strategického plánu pre rozvoj územia a jeho ľudí.
- **Termín vykonania:** k 31.3. príslušného roka za predchádzajúci rok (t.j. k 31.12.)
- **Zodpovednosť:** koordinátor PHSR
- **Zdroje informácií a údajov:** monitorovacia správa akčného plánu
- **Výstup:** Hodnotiaca správa plnenia strategického plánu PHSR s návrhmi na aktualizáciu stratégie (v prípade potreby)
- **Postup:** na základe výsledkov monitoringu akčného plánu sa každoročne k 31.3. vypracuje hodnotiaca správa za predchádzajúci rok. Následne je táto správa prerokovaná na zasadnutí obecného zastupiteľstva. Prerokovaná a schválená hodnotiaca správa sa každoročne k 31.5. zasiela VÚC Žilina.

3. Aktualizácia PHSR

- **Popis:** samospráva na základe podkladov z monitorovacích a hodnotiacich správ uskutoční aktualizáciu PHSR v intervale 3 – 4 roky. Aktualizácia sa uskutoční na základe zozbieraných podnetov a požiadaviek obecného úradu, odborných pracovných skupín, poslancov, občanov a ostatných sociálnoekonomických partnerov. Verejnosť bude informovaná prostredníctvom web stránky.
- **Zodpovednosť:** Koordinátor PHSR.

Plán hodnotenia a monitorovania

Plán priebežných hodnotení PHSR na programové obdobie 2024 - 2031		
Typ hodnotenia	Vykonať prvýkrát	Dôvod vykonania/ periodicita
Strategické hodnotenie	najskôr v roku 2028	podľa rozhodnutia obce/koordinátora PHSR a vzniknutej spoločenskej potreby
Operatívne hodnotenie	-	téma hodnotenia identifikovaná ako riziková časť v hodnotiacej správe za predchádzajúci kalendárny rok
Tematické hodnotenie časti PHSR	-	pri značnom odklone od stanovených cieľov
Ad hoc mimoriadne hodnotenie	-	pri návrhu na revíziu PHSR
Ad hoc hodnotenie celého PHSR alebo jeho časti	-	na základe rozhodnutia starostu, kontrolného orgánu obce, podnetu poslancov; na základe protokolu NKÚ SR, správy auditu a pod.
Hodnotenie plnenia strategického plánu PHSR	k 31.3.2026	Pravidelné ročné hodnotenie. Každoročne k 31.3. za predchádzajúci kalendárny rok (k 31.12.). Hodnotiaca správa je zasielaná do 31.5. na VÚC Žilina
Monitorovanie plnenia akčného plánu	k 30.6.2025	Pravidelné ročné plánované monitorovanie k 30.06.

V roku 2015 obecné zastupiteľstvo schválilo Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja na roky 2015 – 2022. Prijatý dokument bol rozdelený na 3 prioritné oblasti, a to 1. Hospodárska politika, 2. Sociálna politika a 3. Environmentálna politika. Obci sa darilo úspešne naplňovať svoje ciele z daného programového obdobia. Tie ciele, ktoré sa podarilo naplniť iba čiastočne, prípadne nepodarilo naplniť, sú súčasťou Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Zábiedovo na roky 2024-2031.

Tabuľka - Plnenie PHSR obce Zábiedovo 2015 - 2023

Rok	Oblasť, na ktorú bola realizovaná aktivita zameraná			Realizovaná aktivita	Celkové náklady
	Politika	Opatrenie	Aktivita		
2016	1.	1.1	1.1.1	Oprava, údržba a rozširovanie miestnych komunikácií	9.777,- €
	1./ 2.	1.2/ 2.4	1.2.1/ 2.4.2	Realizácia jednoduchých pozemkových úprav pre účely riešenia vlastníckych práv k pozemkom pre IBV	2.928,- €
	1.	1.4	1.4.3/ 1.4.5	Aktualizácia webovej stránky, aplikácia webgis s rozšírením funkcionalít, digitalizácia agendy OcÚ – elektronický výkon verejnej moci cez DCOM	739,- €
	2.	2.1.	2.1.1	Modernizácia a rozšírenie kapacít materskej školy vrátane jej vnútorného vybavenia	101.932,- €

	2.	2.6	2.6.1	Obnova a oprava kultúrnej pamiatky Zvonica s kaplnkou v Hámričkách a kaplnky na Dolnom cintoríne	2.444,- €
	3.	3.3	3.3.4	Revitalizácia a sprístupnenie vodnej nádrže v centre obce	1.450,- €
2017	1.	1.1	1.1.1	Príprava výstavby „Miestna komunikácia – lokalita Hámričky“ – zameranie, vytýčenie, projekt	2.000,- €
	1./ 2.	1.1/ 2.1	1.1.3/ 2.1.1	Odstavná plocha a oplotenie areálu Materskej školy v Zábiedove	23.914,- €
	1./ 2.	1.2/ 2.4	1.2.1/ 2.4.2.	Realizácia jednoduchých pozemkových úprav pre účely riešenia vlastníckych práv k pozemkom pre IBV	2.000,- €
	2.	2.1.	2.1.1	Prístavba a nadstavba Materskej školy v Zábiedove, zvýšenie kapacity a modernizácia	155.711,- €
	2.	2.5	2.5.1/ 2.5.3	Údržba a rozšírenie vybavenia detského ihriska v strede obce	1.500,- €
	2./ 3.	2.4/ 3.6	2.4.1/ 3.6.3	Rozšírenie vodovodu do novobudovanej ulice v Hámričkách (Lúčna)	3.000,- €
2018	1.	1.1	1.1.7	Modernizácia obecného rozhlasu	2.335,- €
	1./ 2./3.	1.1/ 2.5/ 3.3	1.1.3/ 2.5.1/ 3.3.1	Oprava oplotenia parkov v intraviláne obce	2.003,- €
	1./ 2.	1.2/ 2.4	1.2.1/ 2.4.2.	Realizácia jednoduchých pozemkových úprav pre účely riešenia vlastníckych práv k pozemkom pre IBV	6.600,- €
	2.	2.5	2.5.1/ 2.5.9	Podpora kultúrnych a športových aktivít na území obce – úprava priestorov a zlepšenie vybavenia posilňovne	1.477,- €
	2.	2.5	2.5.8	Zlepšenie a obstaranie materiálo- technického vybavenia DHZ	3.100,- €
	2.	2.5	2.5.10	Skvalitňovanie služieb obecnej knižnice – rozšírenie knižného fondu	1.450,- €
2019	1.	1.1	1.1.5	Merač rýchlosti s príslušenstvom pri vstupe do obce	2.788,- €
	1./ 2.	1.1/ 2.1	1.1.3/ 2.1.1	Úprava parkoviska pri materskej škole	4.786,- €
	1..	1.1	1.1.4	Verejné osvetlenie na Ulici Lúčna v Hámričkách	4.515,- €
	1./ 2.	1.2/ 2.4	1.2.1/ 2.4.2	Realizácia jednoduchých pozemkových úprav pre účely riešenia vlastníckych práv k pozemkom pre IBV	4.900,- €
	1.	1.4	1.4.2	Kamerový systém v obci	15.887,- €
	2.	2.1.	2.1.1/ 2.1.3	Výstavba detského ihriska v areáli materskej školy	8.507,- €
	2.	2.2.	2.2.4	Rekonštrukcia a prístavba Domu smútku	18.660,- €
	2./ 3.	2.4/ 3.6	2.4.1/ 3.6.3	Projekt rozšírenia vodovodu na Hradách vyšných	970,- €
	3.	3.2	3.2.3	Dovybavenie domácnosti kompostérmi na kompostovanie biologicky rozložiteľného odpadu	12.350,- €
2020	3.	3.2	3.2.1	Zakúpenie abrollkontajnera	5.520,- €

	2.	2.4	2.4.1	Rozšírenie NN siete – Koniec obce	74.244,- €
	2.	2.5	2.5.4/ 2.5.8	Stavebné úpravy požiarnej zbrojnice	18.105,- €
	2./ 3.	2.4/ 3.6	2.4.1/ 3.6.3	Rozšírenie vodovodu – Hrady vyšné	49.000,- €
2021	1.	1.4	1.4.2	Rozšírenie kamerového systému v obci	4.032,- €
	2.	2.5	2.5.1/ 2.5.3	Výstavba detských ihrísk	29.690,- €
	2.	2.5	2.5.1	Zábava pri jazere	7.806,- €
	2.	2.6	2.6.1	Pamätník nenarodeným deťom	3.500,- €
	3.	3.1	3.1.1	Rekonštrukcia priepustu na Ulici Družstevná	20.548,- €
	3.	3.2/ 3.7	3.2.3/ 3.7.1/ 3.7.3	Detská polícia – nová generácia	5.508,- €
2022	1.	1.1	1.1.1	Výstavba miestnej komunikácie Bor	42.690,- €
	1.	1.1	1.1.4	Výstavba verejného osvetlenia Hrady vyšné	17.454,- €
	1.	1.1	1.1.1	Výstavba chodníka v Hámričkách	15.538,- €
	2.	2.5	2.5.1	Výstavba chodníka v parku pri predajni potravín	5.568,- €
2023	1.	1.1	1.1.1	Výstavba miestnej komunikácie Pod Makoviskami s predĺžením autobusovej linky s vybudovaním asfaltovej plochy novej zastávky Hrady vyšné	114.780,- €
	1.	1.1	1.1.4	Výstavba verejného osvetlenia na Ulici Bor	11.078,- €
	1.	1.1	1.1.4	Výstavba verejného osvetlenia na Ulici Grúnik	5.753,- €
	1.	1.1.	1.1.4	Výstavba verejného osvetlenia na Ulici Nová v Hámričkách	4.139,- €
	1.	1.4	1.4.2	Rozšírenie kamerového systému v obci	4.141,- €

4.3 Komunikačná stratégia PHSR

Komunikačná stratégia sa zameriava na internú, ako aj externú komunikáciu. Zvolená komunikačná stratégia sa zameriava na získavanie zainteresovaných skupín pre realizáciu PHSR. Cieľové skupiny komunikačnej stratégie:

- Obyvatelia obce,
- Poslanci,
- Zamestnanci OcÚ,
- Komisie obecného zastupiteľstva,
- Zástupcovia súkromného a neziskového sektora,
- Rada zábiedovskej mládeže
- Združenia, spoločnosti a organizácie pôsobiace v obci.

Základným princípom komunikačnej stratégie je pravidelné a komplexné poskytovanie informácií cieľovým skupinám o príprave, realizácii, hodnotení ako aj aktualizácii PHSR. Medzi základné komunikačné nástroje obce patrí:

- Webová stránka (www.zabiedovo.sk),
- Úradná tabuľa,
- Miestny rozhlas,
- Občasník Zábiedovský oznamovateľ,
- Rokovania obecného zastupiteľstva,
- Zhromaždenia obyvateľov obce.

4.4 Akčný plán PHSR obce Zábiedovo

Akčný plán predstavuje štruktúrovaný vecný a časový harmonogram realizácie jednotlivých projektov a aktivít plánovaných na obdobie dvoch rokov. Akčný plán sa každoročne vyhodnocuje a aktualizuje. Podstatou akčného plánu je jeho prepojenosť na programový rozpočet obce, ktorý zabezpečuje základné finančné krytie jeho naplňovania. Prezentovaný akčný plán obsahuje aktivity/projekty dlhšieho časového harmonogramu ako dva roky z dôvodu informovania o dlhodobých zámeroch/projektoch obce investičného, ale aj neinvestičného charakteru.

P. č.	Zameranie projektu (názov vystihujúci zámer)	Oblasť, na ktorú je projektový zámer orientovaný			Stav pripravenosti a zdroje financovania		Predpokladaný termín realizácie (od - do)	Predpokladané náklady
		Politika	Opatrenie	Aktivita	Stav	Zdroj financovania		
1.	Budovanie a rekonštrukcia miestnych komunikácií	1.	1.1	1.1.1	Vo výstavbe resp. v príprave	Fondy EÚ / ŠR / vlastné zdroje	2024 - 2031	250 tis. EUR
2.	Výstavba nových vetiev verejného osvetlenia	1.	1.1	1.1.4	Vo výstavbe resp. v príprave	Vlastné zdroje / granty a dotácie	2024 -2026	80 tis. EUR
3.	Rozširovanie miestneho rozhlasu	1.	1.1	1.1.7	Vo výstavbe resp. v príprave	Vlastné zdroje / granty a dotácie	2024 -2026	30 tis. EUR
4.	Modernizácia a rozšírenie kapacity základnej školy	2.	2.1	2.1.2	V príprave	ŠR / vlastné zdroje/ granty a dotácie	2028 - 2030	200 tis. EUR
5.	Rozšírenie NN siete do novej IBV v časti Grúnik a Hradý vyšné	2.	2.4.	2.4.1	V realizácii	SSD, a.s.	2024 - 2025	35 tis. EUR

6.	Rozšírenie vodovodnej siete v časti Hradý	2. / 3.	2.4. / 3.6	2.4.1 / 3.6.3	V realizácii	Vlastné zdroje / ŠR / granty a dotácie / spolufinancované OVS	2024 - 2028	80 tis. EUR
7.	Modernizácia futbalového ihriska, výstavba multifunkčného ihriska a budovanie súvisiaceho športového areálu	2.	2.5	2.5.4	V príprave	Vlastné zdroje / granty a dotácie	2024 - 2030	300 tis. EUR
8.	Budovanie zberného miesta – zberný dvor na separovaný odpad	3.	3.2	3.2.1	Stavebné povolenie vydané	Fondy EÚ / ŠR / vlastné zdroje	2025 -2030	350 tis. EUR
8.	Zóna oddychu – revitalizácia malej vodnej plochy a okolia	3.	3.3	3.3.4	Projektová dokumentácia spracovaná	Vlastné zdroje / ŠR / granty a dotácie	2026 - 2027	20 tis. EUR
9.	Vybudovanie kanalizačnej siete	3.	3.6	3.6.1	Projektová dokumentácia spracovaná	Fondy EÚ / ŠR / vlastné zdroje	2026 -2030	5 400 tis. EUR

Časť 5: Finančná časť

Finančná časť obsahuje finančné zabezpečenie jednotlivých opatrení a aktivít, inštitucionálnu a organizačnú stránku realizácie programu rozvoja obce.

Táto časť obsahuje:

- indikatívny finančný plán na celú realizáciu PHSR,
- model viaczdrojového financovania jednotlivých opatrení v prepojení na programový rozpočet obce,
- hodnotiacu tabuľku pre výber projektov.

5.1 Indikatívny rozpočet - sumarizácia

Politika / rok (v tis. EUR)	2025	2026	2027	2028 – 2031
I. Hospodárska politika – oblasť	N/A	N/A	N/A	N/A
II. Sociálna politika – oblasť	N/A	N/A	N/A	N/A
III. Environmentálna politika – oblasť	N/A	N/A	N/A	N/A

Poznámka: celkové náklady budú doplňované priebežne na základe podkladov z dokumentácií stavieb a rozpočtov.

5.2 Model viaczdrojového financovania jednotlivých opatrení

Financovanie opatrení, resp. aktivít a projektov obsiahnutých v strategickom dokumente bude viaczdrojové. Prioritou obce je získavať na ich realizáciu hlavne externé zdroje: Fondy EÚ, dotácie a granty. Základné financovanie sa však opiera o rozpočet obce, ktorý však nie je schopný financovať investične náročné projekty. Preto sa obec bude uchádzať o finančné zdroje z nástrojov EŠIF v rámci programového obdobia 2021 – 2027.

Výber konkrétnych projektov určených na realizáciu bude podliehať hodnoteniu významu a potreby pre udržateľný rozvoj obce s ohľadom na aktuálne možnosti získania finančných zdrojov.

Tabuľka viaczdrojového financovania opatrení PHSR obce Zábiedovo 2024 - 2031

Opatrenie		Celkové náklady	Verejné zdroje				Súkromné zdroje
			EÚ	Štát	VÚC	Obec	
1.1	Dobudovať, modernizovať a rozširovať dopravný systém obce vrátane riešenia bezpečnosti obyvateľov a návštevníkov	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
1.2	Vytvárať podmienky pre rozvoj podnikateľského prostredia s ohľadom na tvorbu pracovných miest	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
1.3	Vytváranie podmienok pre rozvoj vidieckeho cestovného ruchu a agroturistiky	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A

1.4	Podpora rozvoja informačnej spoločnosti a efektívnej verejnej správy	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
1.5	Rozvoj regionálnej, národnej a medzinárodnej spolupráce	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
2.1	Podpora rozširovania a modernizácie predškolskej a školskej infraštruktúry vrátane materiálo-technického zabezpečenia	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
2.2	Podpora budovania sociálnej infraštruktúry a služieb s cieľom poskytovať komplexnú sociálnu starostlivosť pre všetky skupiny občanov	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
2.3	Vytváranie podmienok pre zvyšovanie kvality ľudských zdrojov pre trh práce s osobitným zreteľom na znevýhodnené skupiny obyvateľov	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
2.4	Podpora rozširovania a modernizácie bytového a domového fondu v obci	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
2.5	Vytváranie podmienok pre rozvoj kultúry, športu, voľnočasových aktivít pre obyvateľov a návštevníkov obce s osobitným zreteľom na deti a mládež	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
2.6	Obnova a modernizácia kultúrnych, historických a prírodných pamiatok	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
3.1	Realizácia aktivít a projektov protipovodňovej ochrany obce	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
3.2	Skvalitňovanie a rozširovanie systému separovaného zberu vrátane zavádzania nových technológií a postupov v oblasti odpadového hospodárstva	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
3.3	Tvorba a úprava verejných priestranstiev, zachovávanie prírodných ekosystémov	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
3.4	Podpora a realizácia projektov na zníženie emisií a energetickej spotreby	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
3.5	Podpora a realizácia projektov na využívanie obnoviteľných zdrojov energie	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
3.6	Rozširovanie a modernizácia infraštruktúry zásobovania a odvádzania vôd	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
3.7	Zvyšovanie environmentálneho povedomia obyvateľov obce	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A

Poznámka: celkové náklady budú doplňované priebežne na základe podkladov z dokumentácií stavieb a rozpočtov.

Záver

Formulár - Schválenie PHSR

Schválenie PHSR	
Dokument	- Názov: Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Zábiedovo na roky 2024 - 2031 - Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja, spolu s územným plánom, je základným a kľúčovým dokumentom pre riadenie samosprávy, ktorý vychádza z poznania situácie a konkrétnych potrieb obyvateľov, podnikateľov, záujmových skupín a ďalších subjektov v území, formuluje svoju predstavu o budúcnosti spolu s činnosťami a projektmi na jej zabezpečenie.
Spracovanie	- Forma spracovania: Interná - Obdobie spracovania: jún 2023– september 2024 - Riadiaci tím: - Garant: Ing. Ján Banovčan, starosta obce - Účasť verejnosti a komunikácia s verejnosťou: verejná prezentácia PHSR, zverejnenie na webovej stránke, realizácia dotazníkového prieskumu
Prerokovanie	- Prerokovanie v orgánoch samosprávy: obecné zastupiteľstvo - Verejné pripomienkovanie: webová stránka obce; formou elektronickej komunikácie
Schválenie	Návrh uznesenia: Obecné zastupiteľstvo obce Zábiedovo schvaľuje Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Zábiedovo na roky 2024 – 2031 - Dátum schválenia obecným zastupiteľstvom: 19.09.2024 - Pečiatka a podpis hlavného garanta:

Členovia pracovných komisií

Schválenie PHSR	
Pracovná skupina pre hospodársku oblasť	Ingrid Banovčanová Marta Bobrovská Slávka Chreneková Ing. Daniela Valeková
Pracovná skupina pre sociálnu oblasť	Mgr. Denisa Gibašíková Ing. Marta Hlinová Anton Chrenek RNDr. Magdaléna Záhradníková
Pracovná skupina pre environmentálnu oblasť	Ing. Ján Banovčan Anton Chrenek Miroslav Valek